

Exercitatio philologico-theologica de consensu Mohammedanismi et Judaismi

<https://hdl.handle.net/1874/347632>

EXERCITATIO
PHILOLOGICO-THEOLOGICA
DE
CONSENSU MOHAMMEDANISMI
ET JUDAISMI.

QUAM,

Adspirante Triuno Deo,
SUB PRÆSIDIO
CELEBERRIMI VIRI,
MELCHIORIS LEYDEKKERI,

S. S. Theologiæ Doctoris, ejusdemque facultatis in Acade-
mia Rheno-Trajectina Professoris Ordinarii.

Publica omnium censura exponit

ADRIANUS REELAND. RIPA-BAT. AUCTOR.

A. D. 29 MAJI, horis locoque solitis ante meridiem.

TRAJECTI ad RHENUM.

Ex Officinâ FRANCISCI HALMA, Academiæ
Typographi cl. lcc xcvi.

EXERCITATIO
PHILOGICO-THOLOGICA
DE
CONSENSU MOHAMMEDANISMI
ET JUDAISMI

ADRIANUS REBERND
Publice omnium scriptis expertus
in Rheno - Trajecti in Professor Ordinarius
et Theologicus Doctoris, et Academice Lectoris in Arabe
MELCHIORIS LEYDKERII
CELEBRISSIMI VIRI
SOD. P. R. S. A. D. D.
ADP. 1741

TRAJECTI ad RHENUM
Ex Officina Francisci HALM, Academicæ
Typographi, a. d. 1741.

CELEBERRIMIS.
VENERANDÆ.
FACULTATIS THEOLOGICÆ.
IN.
ACADEMIA. RHENO-TRAJECTINA.
QUATUORVIRIS.

PETRO. VAN. MASTRICHT. *A. L. M.*
MELCHIORI. LEYDEKKERO.
HERMANNO. WITSIO. *V. D. M.*
HERMANNO. VAN. HALEN. *V. D. M.*

ET.
CLARISSIMO. VIRO.

JOHANNI. GEORGIO. GRAEVIO. *A. L. M.*

ILLIS.
DIVINÆ SAPIENTIÆ,
ANTISTITIBUS,
VERITATIS, ORTHODOXÆ,
VINDICIBUS, ACERRIMIS,
PIETATIS, ERUDITIONIS, ET, COMITATIS,
DECORE,
ORNATISSIMIS.

HUIC,
POLITICES, HISTORIARUM, ET,
ELOQUENTIÆ IBIDEM, PROFESSORI,
LITERATISSIMO, DIGNISSIMO,

HOC, DEBITÆ, QUALECUNQUE,
SIGNUM, OBSERVANTIÆ,
OFFERO,

ADRIANUS REELAND.
AUCTOR.

PROLOGOMENA

D E

CONSENSU MOHAMMEDANISMI CUM JUDAISMO

GENERALIA.

T H E S I S I.

LArvam Mohammedanismo detrahere & pessimæ doctrinæ Origines indagare, adspirante Deo Ter Opt. Max. aggredimur. Scilicet, non delapsam esse coelitus hanc insaniam, sed e spurcissimis Judæorum lacunis oriundam, novoque, ut Orbi placeret, indutam habitu, demonstrabimus. Etenim tam belle conveniunt utriusque gentis deliria, ut, quibusdam exceptis, Mohammedicam fidem, recoctam Judaismi cramben, verissime appelles. Suos atque heic doctores videbunt Muslimanni, nugivendulos Talmudistas, quorum placitis credulas sequacium aures mentesque pavit Pseudopropheta Mohammed. Judæi socios heic agnoscent suos, & earundem, queis Rabbini turgent, deliciarum participes. Quæ priusquam speciatim excutiamus, nonnulla de origine, scopo, & ratione hujus consensus præmittemus.

I.
Institutum
hujus ex-
ercitatio
nis.

II.

Ut vero distinctius *Originem consensus* Mohammedanismum inter & Judaïsmum ostendamus, notandum est, Mohammedem nunquam *scriptis* Judæorum, sive Talmudicis sive aliis, operam dedisse. Erat enim, uti se ipse appellat SURAT. VII. 158. 159.

II.
Origo
consensus
haupta ab
Ab.lalla.

الامى, *Propheta illiteratus*, qui ne vernaculæ quidem lingue læctione imbutum se fatetur, multo minus Judaicæ. Unde evidens est, non ex lectis Hebræorum voluminibus, sed aliunde hauriendam esse hujus consensus occasionem. Nimirum, constat familiariter usum esse Mohammedem nonnullis *Judais*, maxime *Abdalla Ebn Salon*, homine vaserrimo, & hinc, prout pares cum paribus facillime congregantur, intimæ admissionis amico. Hic reconditori doctrina Prophetam illiteratum instruxit, geniumque fidei Judaicæ, admixtasque Rabbiorum fabellas edocuit. Juvit

non parum Mohammedis institutum, hunc *Abdallam Pharisæum* fuisse, & juxta morem Sectæ *παιροπειροδότης* traditionibus additum. Id colligi videtur ex eo, quod Cabalisticis Talmudistarum nugis magnam Corani partem repleverit Impostor, & eos, qui resurrectionem mortuorum negant, fervidissimo zelo passim oppugnaverit, quæ duo certissima *Pharisæismi κελτέλια* sunt. Hujus operam in eudenda nova religione solers adhibuit Mohammed; nec tantum ei narrasse *Abdallam* hæc & illa crediderim, sed & plurimas sua manu *Suratas* scripsisse; adeo ubique stylus & phrasæ Rabbinicæ elucet, ut auctorem Judæum fuisse vix dubitare queamus. Ipse autem Mohammed scriptiōnis ignarus erat, & scripta nihilominus Capita populo exhibebat, ut cœlitus delapsa viderentur, verius e cerebro Judæi prognata.

III.

Aliisque
Judæis,
qui in Ara-
bia erant.

Nec solum *Abdalla*, verum etiam alii *Judæi* occasionem dare Mohammedi potuerunt, doctrinam, ritus, & commenta Rabbinica cognoscendi, ut hinc pulcherrimus ille oriretur consensus. Hebræos enim post dispersionem *δεκάφυλον* & captivitatem Babylonicam quaquaversum diffusos quis ignorat? In *Ægypto* fuisse docet *Jerem.* c. XLIX. & in eorum usum concinnata Versio LXX Interpretum. Dein temporibus Maccabæorum sponte multi ex Judæa, nimis pressis angustiis, migrarunt, quod fieri potuisse exemplo *Ruth* nos Scriptura docet. Tum bello a Romanis, duce *Pompejo* devicti, & sub imperio *Titi* urbe everfa, sedes mutare coacti, finibus Judææ (quæ, dicente Tacito, *Arabia terminatur*) egressi vicinas regiones incoluerunt. *Arabiam* imprimis, quæ gentium variarum colluvies erat, & omnium sectarum receptaculum. Hinc tot in Arabia populi: quod videtur innuere Poëta Geographus

Dionys.
Perieget.
v. 960.

Τόσα μὲν Ἀραβίην περιώσια φύλα νέμονται.

Ἄλλα δὲ τοὶ ἢ πλείω πρὸς πρὸς εἰσι μεγίστη.

Tot quidam *Arabiam* magna gentes inhabitant, alia vero insuper plurima, circumquaque enim maxima est. Certe ibi Judæos fuisse ante vastatam urbem, docemur, *Act.* c. II. II. ubi dicuntur *Hierosolymam* adscendisse *Κρήτες* ἢ *Ἀραβες*. *Philostorgius Lib. III. Hist. Eccles.* p. 477. de *Sabæis* & *Arabibus* locutus, subjicit ἢ ἐλίγον πλείους ἢ Ἰουδαίων αὐτοῖς ἀναπέφυγε. Et sua ætate Mohammed *Judæis* *Medinensibus* adfuit, eosque jejunantes conspexit, quin & *Meccæ* in officina fabri gladiatorum duo fuere servi, qui

Pen-

Pentateuchum & Evangelia ipsi prælegerunt, testante *Zamachschario*: & expugnata Urbe Judæos expulit; unde liquido apparet plurimos in Arabia Judæos fuisse, qui occasionem ipsi dederint consensum suæ *ματαιολογίας* cum Judaica stabiliendi. His accedit, quod iter in *Syriam* & *Aegyptum* suscepisse dicatur, variosque Judæos de religione consuluerit, illos inprimis, qui victricibus armis occubuere; quod ritus eorum *ἀνοψία* observaverit, ut in rem suam transferret. Quæ omnia satis ostendunt, unde nugas Judaicas hauserit Mohammed.

IV.

At, cui bono commenta Judaica transfudit? Nimirum hæc videtur genuina ratio. Novam religionem condere in animo habebat Mohammed: id fieri non poterat, nisi nova & speciosa orbi dogmata obtruderentur. Unde vero hauriret nisi a Judæis? Ipse enim, licet callido præditus ingenio, propheta tamen illiteratus & plane rudis, etiamsi cerebrum sibi excussisset, excogitare talia non potuisset, quæ ulla specie orbi se commendarent, & una cum imperio per tot annos confirmarentur. Hinc a Judæis, qui tantum non excisi erant, plurima mutuari consultum duxit, quæ, ritibus quibusdam Gentilitiis admixta, pulchella huic mixtura suas dederit origines. Porro ut imperitos falleret, & antiquas se Scripturas confirmare gloriari posset (quod fecit *SURAT. II. vers. 38. 85. 95. v. 52. VI. 92. x. 38. xxxv. 28.* & alibi) ac Christianis, quasi a fide majorum recedentibus, validius se opponeret, Judaica commenta suis propinavit, ut & eadem, qua solent Judæi, methodo doctrinam suam contra Christianos tuerentur. Non desunt qui consensum hunc a Mohammede institutum affirmant, ut Judæos facilius in suam sententiam adduceret, servatis eorum fabellis. Sed non tam amico erga Judæos animo erat Impostor, ut in eorum gratiam id fecisse censeatur. Certe si alio modo condere & exornare suam *ψευδοθεολογίαν* potuisset, ad alliciendo Judæos Rabbinnica commenta non adoptasset.

V.

Circa modum, quo Judaicas nugas ad se derivavit Mohammed, observandum est, multa in religione Mohammedica esse a Judæis desumpta, quorum tamen consensus non ita clare elucet. Talia secuturis pagellis plurima se offerent. Ratio manifesta est. Ipse enim Mohammed desumpta a Judæis placita, multum addendo & detrahendo

vit. ne
a Judæis
desumpta
videren-
tur.

hendo immane quantum immutavit, ne Judæi doctrinæ auctores agnoscerentur. Exemplo sit illud, quod dixisse eum retulit *Kaswinus*, quando, Judæorum more, die decimo mensis *jejunium* indixisset, se, si per annum viveret, mutaturum esse diem decimum in nonum, ne id a Judæis hausisse videretur. Paria vide apud *Pocock. Not. misc. ad Port. Mos. p. 369.* Accedit quod magna Scriptorum pars, quibus usus est *Abdalla*, & quorum doctrinam cum Mohammede communicavit, periisse censenda sit. Unde fieri potuit, ut Mohammed multa a Judæis mutuatus sit, quæ in eorum, qui hodie supersunt, *Rabbinorum* libris non ita promptum est ostendere. Vestigia nihilominus supersunt, quæ si inter se conferantur, lucem commentis Mohammedicis scenerari queunt. Non tamen potuit teste adeo Judaicas fabellas transumere Mohammed, quin id sua ætate perspexerint prudentiores. Unde fatetur SURAT. VI. 25. VIII. 31. XVI. 26. XXV. 5. 6. XXVII. 70. & alibi, objectum id sibi fuisse, quod Alcoranus nil nisi fraudes & mendacia & *اساطير الاولين*, fabellas antiquas interpolatas contineat.

VI.

VI.
Multa
quoque a
Judæis de-
sumpta vi-
dentur,
nec tamen
sunt.

Flav. Jof.
Antiq. l. i.
c. 12.

Sed, quemadmodum multa in Mohammedanorum sacris sunt, quæ revera cum Judæis consentiunt, attamen obscure tantum consentire videntur, quorum itaque fontes indagandi sunt; ita e contrario multa observant Mohammedani, quæ Judaismo deberi quis putet, non tamen ab iis derivanda. Consideremus *Circumcisionem*. Quis non hanc a Judæis ad Mohammedanos transiisse existimet? At qui mores veterum Arabum accuratius inspexit, illis videbit in usu fuisse ante Mohammedem, longo sæclorum intervallo. Ipse *Josephus* Ἰησοῦς ἡγεβας καὶ ἑταῖροι καὶ ἰουδαῖοι ἀναγορεύουσι τὴν περιτομὴν affirmat, unde & *Philostorgio* L. 3. *Hist. Eccles.* ἐπιπε-
εῖμον Ἰουδαίων appellatur. Observavit idem *Warnerus* in M. S. quo *Bibliotheca Leydensis* gaudet, de rudioribus sæclis Arabum, citatus *Celeb. Spanhemio* *Introd. ad Histor. Eccl.* Tom. II. p. 606. vide & *Pocockii specimen Hist. Arab.* pag. 319. Pari modo se res habet in *Sacrificiis*. Licet enim Judæi sacrificiis Deum coluerint, uti notum, itidemque Mohammedani sacrificia adhibeant, uti apparet ex SURATA *Corani* XXI. *Gabr. Sionita, Georgievitz*, aliisque qui eorum ritus tradidere, non tamen hæc a Judæis desumpsisse Mohammedem crediderim, quia in *Saracenisimo* Ve-
teri

teri sacrificiorum usus fuit, quemadmodum observavit ex *Firansabadio & Sharestano Ccl. Pocok. in Not. ad spec. Hist. Arab.* pag. 100.

V II.

Cæterum spectabimus heic MOHAMMEDANISMUM, non palliatum argutiis Philosophicis & Theologicis, prout hodie in Africanis Academiis & alibi docetur, sed integrum, purumque, & in naturali, quod ajunt, statu, quemadmodum a Mohammede in *Alcorano* constitutus est & praxi sequacium confirmatus. Id enim videmus ordinario fieri, barbaras religiones, si in moratiora sæcula vel humaniores gentes incidant, specioso habitu vestiri, ut genio temporum convenire possint. Hoc *Gentilismo* accidit, sæculo post *Ἰεροσολίαν* III. & IV. mirum in modum ab istius temporis Philosophis palliato, ut Christianorum Patrum ictus sustinere posset. Idem hodie *Mohammedanismo* obtigit, qui a simplicitate *Corani* & primum instituti cultus dudum recessit. Nostrum est integros accedere fontes. Nec tamen rigidi adeo *Alcorano* adhærebimus, ut non divertere aliquando ad posteriorum Musulmannorum explicationes liceat, unde illa, quæ obscurius ibi dicuntur, dilucide hauriamus.

VIII.

JUDAÏSMUS quoque nobis considerabitur, antiquus ille, qui Rabbiorum vestigiis insistit. Eum sane heic spectare oportet, e quo sua transtulit Mohammed: ille autem sui sæculi Judæos secutus est. Hinc in explicatione *Consensus*, vetustissimos adhibemus auctores, *R. Eliezerem in Pirke*, auctorem *Targum Hierosolymitani*, simi lesq. qui ipsius Mohammedis ætatem anteverunt, & convenientiam Mohammedisimi cum Judaïsimo apertissime ponunt ante oculos. Nam hodierni verpuli, maxime dum permixti sunt moderatioribus gentibus, a fide majorum recedentes, novam sibi fabricarunt & philosophicam magis religionem, quæ exornata plane & palliata, ad sanam rationem propius accedit. Hic labor fuit Magni *Maimonida*, qui primus inter Judæos *nugari* desiit, sed quia *nugari* desiit, desiit vere Judæus esse, talis nimirum qui placitis *Rabbiorum* insistit. Verissime enim Poëta,

Qualiacunque volunt Judæi somnia vendunt.

Id quoque animadvertit *Abarbanel in not. ad Pirke aboth.* שבקצת

שרשיה לא הסכימו עמו שאר החכמים quod in quibusdam

ejus fundamentis cum ea non consentiant reliqui sapientes. Et quantas turbas dederit notissimus ejus liber *Moreh Nevochim*, ex Buxtorf. *Epist.* pag. 396. & literis R. *Jebuda* ad R. *Davidem Kimbium* datis cognoscere licet, quæ ibid. pag. 404. exhibentur. Videbatur enim iis Philosophiæ & peregrinarum disciplinarum fundamenta secutus.

S E C T I O I.

Speciatim in ARTICULIS RELIGIONIS, & THEORIA Consensum ostendens.

T H E S I S I.

I.
Utraque
religio he-
rili im-
perio
populum
sibi subji-
cit.

GENIUS utriusque Religionis, Judaicæ & Mohammedanæ, generatim si consideres, insigni parallelismo conspicuus est. Commune enim utrobique Arcanum, commune consilium, ut neglecta &, quantum pote, remota accuratiori Religionis *indagine*, in *cultu* magis & *praxi operum* rudis popellus detineatur. Ita enim ad arbitrium Præsidum cerce plebs flectitur, ut nova moliri nec velit nec possit. Qui Turcarum mores vel a limine salutavit, magnam illud Regni & Doctrinæ Mohammedicæ fulcrum haud ignorat, de Religione non disputandum, Fidem vero habendam esse traditionibus Alcoranicis, ejusque interpretibus, Maximo præsertim

مفتي، *Mufti*, qui in regimine Ecclesiastico Papam repræsentat, & Mohammedis apud suos auctoritatem tuetur. Adeo hic ad *cæcæ obedientiam* omnia sine prævio examine diriguntur. Dixisse fertur Mohammed, dum vitali adhuc fruebatur aura;

من اطاعني فقد طاع الله ومن عصاني فقد عصاني

اللّٰه Qui obedit mihi, Deo obedit: qui adversatur mihi, Deo adversatur. Superba vox! sed an ovum ovo similius, quam illa

החולק בעל השורים על רבו כחולק על רבו כחולק על השכינה והמאמין בדברי הנמים *Qui dissentit a doctore suo perinde est ac si dissentiret a Deo.* At qui credit verbis Sapientum est ac si crederet Deo. Quibus consonat dictum *Ribbi Eleazaris fil. Schamua*,

יהי מורא רבך כמורא שמים *Sit timor doctoris tui, ut timor*

calorum. (id est Dei, nimirum קראו לה"ק ב"ה שמים לפי *Elia Thisbe*
 שהם מכון שנתו, *vocant Deum celos, quia ipse sedes sunt*) pag. 251.
 scilicet, id intendunt והכמים ut ab iis tanquam oraculo divino
 עם ארץ, *populus terra*, plebs Judaica, dependeat. Quin postulant
 illi qui cathedram Moſis ſibi vendicant, qui ſe factant ידיפי
 סדכרי סנפריים *Præſtantiores Prophetis, & clamitant סנפריים*
 נביאים *verbis Prophetarum, & elamitant סנפריים*
 verbis Prophetarum, fidem ſibi adhiberi, etiamſi dextram fini-
 ſtram eſſe pronunciant. Præterea non inquirendum eſt in do-
 gmata religionis, nec ſupputanda ſunt tempora; extirpanda חכמה
 יונה, *Philosophia Græcica*; Et ne ex Bibliis ſaperent, quæ te-
 nebras ignorantie diſſiparent, ad *Talmud* relegantur, caliginofum
 adeo, teſtibus ipsis Iudæis, ut textum Thren. c. 1. v. 6. *in tene-*
brosis locis collocat me, eo applicent. Huic ſedulo incumben-
 dum eſſe monent, quia a theoria ad praxin ducit, uti dicit R. *Schem*
Tof in מובח הדוב. Hinc nata tot elogia legis Oralis, quæ in
 ſcriptis Philologorum nuſpiam non obvia ſunt.

II.

Unde facile colligas Religionem Iudaicam, cum fundata ſit
 quoad maximam partem in *Talmude*, quod multa *facienda*, pauca
 ſcienda (niſi fabellas) continet, fere totam *praxi* obſervandorum
 rituum abſolvi. Clariora hæc evadent, ſi ad *xii* articulos,
 quibus abſolvitur fidei Iudaicæ confeſſio, prout a Maimonide in
 יסודי החורה & לקח טוב *Catechiſmo Iudaico*, recensentur,
 attendamus. Si enim articulum I. de exiſtentiâ Dei. II. De Uni-
 tate ejus. III. De Spiritualitate. IV. Eternitate. V. Cultu de-
 bito, qui lumine naturali innotefcunt, adeoque fidei proprie non
 ſunt, removeamus, X. denique & XI, qui docent actiones ho-
 minum a Deo cognoſci; eumque bonis præmia, malis pœnam
 retributurum, eodem loco cenſeamus, non niſi pauca creden-
 da relinquuntur. At obſervandorum rituum & agendorum ope-
 rum numerus eſt innumerus. Nota ſunt 365. præcepta negati-
 va juxta dierum ſolarium curſus annuos, & 248. affirmativa, quæ
 multitudinem membrorum hominis adæquare dicuntur, quibus
 ſua adjecerunt, per totum *Talmud* diſperſa, Gemariſtæ, opero-
 ſi quidem illi in commendandis jejniis, precibus, elemolyſis,
 ſolitionibusque, at de dogmatibus religionis parum ſolliciti. Qua-
 re non male religionem ſuam עבודה *cultum, ſive ſervitutem*

II.
 Praxin
 magis &
 cultum
 quam co-
 gnitionem
 urget.

(Mo-

(Mohammedani quoque *عبارة*) appellarunt. Pari modo

Muslimanni *Theoriam* removent, suamque *μαθησιαλογίαν* in *praxin* resolvunt. Si *Abulfaragii* veligiis insistas, hæc V. capita Legis Islamitica fundamenta sunt. *Munditie cura, preces, elemosyna, jejunia, peregrinationes religiosa. Ebnol Amid*, qui vulgo *Elmacinus* audit, *fidem Unius Dei, & aversationem sua* adjungit. Quis non videt *practica* hæc esse omnia, si credendam Dei Unitatem excipiat? Et hos præ reliquis pios censerî, qui *Meccam* frequentius adeunt, lotionibus & jejuniis accuratius attendunt, experientia testatur. Mohammed ipse suis id inculcabat, ut bonis, scilicet, operibus vacarent, & modo in Dei Unitatem & diem novissimum credant, nil ipsis timendum fore. Huc mihi videtur collineare SURAT. XLIX, vers. 14.

قالت الاعراب
 ام اقل لم تؤمنوا وان قولوا اسلامنا ولما يدخل
 الايمان في قلوبكم وان تطيعوا الله ورسوله
 لا يلتمس من اعمالكم شيئا ان الله غفور

رحيم. Dicunt Arabes nonnulli. *Credimus*. Dic illis, *ne credatis* (id est, *ne dicatis vos credere*) *sed dicite, religiose nos submittimus* (Deo & Mohammedi) *alias necdum intravit fides in corda vestra*. Sed si *obediveritis Deo & Legato ejus, non defraudabitur vobis aliquid* (ex mercede) *operum vestrorum*. Utique *Deus est remittens & misericors*. Quasi diceret: non sufficit credidisse, sed *submittere* vos debetis (vox in Arabico textu emphatica est, unde originem ducit vocab. *Muslimanni*) *præceptis* Mohammed cis, non per fidem, sed *bona opera*, illorum enim merces non defraudabitur. Quare *απεραδιουρον* est, quod de misericordia Dei subjungit, ubi enim *θεοσις λογισται καλ' εδαιμα, & δεσ* non obtinet Rom. iv. 4. Sparti quoque toto Alcorano sterculi inveniuntur de præmio & beatitudine illorum, qui bona opera faciunt, flatis temporibus precantur, decimas solvunt, jejunant. Vide SURAT. II. 2. 3. 40. & millies alibi. Caterum quod ad *cognitionem* & *Theoriam* religionis attinet, nihil fere nisi Unitatem Dei, suamque, quæ a Deo sit, missionem, commendat. Disputationes de rebus fidei omnes prohibet, & mavult

ἔροχῶ quam λογῶ congregari: si autem cum infidelibus sermones habendi sint, simpliciter omnes lites præcidit, & hoc vallo suam legem circumsepsit, ne excursibus adversariorum aditus pateret. Tradidit hanc methodum SURAT. 109. quæ integra hæc est.

قل يا ايها الكافرون لا اعبد ما تعبدون ولا اذنتم
عابدون ما اعبد ولا اذنا عابد ما عبدتم ولا اذنتم
عابدون ما اعبد لكم ودينكم ولى ديني

Dic. O infideles. Non colo quod vos colitis. Et vos non estis colentes, quod ego colo. Nec ego sum colens, quod vos colitis. Nec vos estis colentes, quod ego colo. Vobis est religio vestra, & mihi mea. Nec frustra hunc disputandi modum præcepit; primo enim & secundo versu illius *Surata* (uti solent Mohammedani phrasas Alcoranicas captare) usus est ille, quisquis sit, qui Timuro respon-

Timuri
Histor.
P. 130.

III.

PRINCIPIA FIDEI utrobique consentiunt. Mohammedanorum *Alcoranus* & *Suna*, Judæorum המקרא & שונה usu & sono conveniunt. In unoquoque consensum specialius ostendamus. Nomen القرآن, ALCORAN a قرأ, legit & legendo docuit, ad imitationem Hebrææ vocis המקרא, uti & alterum vocabulum الفرقان, *Alfurcan* a פרוקים, five sectionibus, in quas divisa sunt Biblia, significatione primaria derivandum esse, nullus dubito. Quamvis non negem, ab eo, quod inter bonum & malum distinguit, ita vocari posse, quemadmodum ab eadem radice dictus est فاروق, Omar, filius *Charrabi*, primus Imperator Muslimorum, quod inter fas & nefas distingueret. Deinde sicuti Judæorum S. Scriptura in סדרים five ordines dividitur, ita & *Alcoranus* in سورات, SURATAS, quas a Rabbin. שורה, quod seriem & ordinem notat, *Golius*, in Lexico derivat. Singulis quoque *Suratis* peculiare nomen inditum est, vel a vocibus in fronte obviis, vel singulari, circa quam versantur,

III.
Utrobique
duplicia
sunt fidei
Principia.
De Alcorano.

tur, materia, defumptum, uti & in Hebræorum Pentateucho. Litteræ porro mysticæ, in Suratarum quarundam initiis occurrentes e. g. *بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ*, in quibus explicandis frustra fundant Philologi, nil aliud ostendunt, quam Cabbalistarum imitamina. Denique solennis illa, Capitulis *Alcorani* præfixa, formula, quam technice *البِسْمِ اللّٰه*, *Albismilla* vocant, *بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ* In nomine Dei miseratoris misericordis, non nisi a Judæorum more, libris suis *בְּשֵׁם יְיָ אֱלֹהֵינוּ* vel simile quid præfigentium, videtur manasse.

IV.

IV.
De Suna
& Misna.

Præter Coranum habent Musulmani *السنة*, *SUNAM*, Legem secundariam, quæ dicta & facta Mohammedis comprehendit: re ipsa & sono nil aliud, quam Judæorum *תורה* & *משנה* *שבעל פה*, *Legem oralem*. Continet enim omnia quæ Propheta præcepit & vetuit, de quibus non locutus est in Alcorano. Ita & Iudæi suas habent *δευτερώσεις*, *משניות*, in varios *סדרים* & *מסכתות*, *Ordines & Tractatus* (uti *Suna* per titulos dividitur) distinctas. Quanti *Talmud* a Iudæis fiat, ex eorum testimoniis, quæ collegerunt *Buxtorfii*, *Voisin*, aliique, satis apparet. *Sunam* maximo in honore esse apud Mohammedanos ex eo patet, quod communi epitheto *أهل السنة* *Populus Suna*, gaudeant vocari. Prævalent nimirum hodie illi, qui *Sunam* sequuntur, uti in Iudaismo *Rabbanitæ* primas tenent. Quemadmodum enim apud Iudæos duplex fuit secta, *Phariseorum*, qui *παρονομαστικαῖς* traditionibus Rabinorum adhærebant, & *Sadduceorum*, qui Solam Scripturam S. amplectebantur (quibus hac parte respondent hodierni *Rabbanitæ* & *Karæi*) ita apud Mohammedanos sunt *Sunitæ*, qui *Sunam* admittunt, & *Alcoranistæ*, qui soli inniuntur *Alcorano*. Sunitarum vocabulo fere respondet nomen doctorum Misnicorum *חנאים*.

V.

V.
De Superstitione circa externum S. Scripturarum Codicem.

In superstitione circa externum S. Scripturarum corticem Judæos quoque imitantur Mohammedani. Quanta reverentia circa volumen Legis, quod *מקדש יהוה*, *Sanctuarium Dei* appellant, versentur Iudæi, ita ut ei insidere, vel impuris illud attingere manibus

nibus piaculum sit, quis ignorat, qui Synagogæ Judaicæ ritus vel ex testimonio Scriptorum vel *אבות*, observavit? Quam sollicite in lectione Bibliorum & scripture occupantur, ita ut os obturent iis, qui ex Judæorum incuria corruptam S. Scripturam existimant? Si vero Liber legis vetustate detritus, aut in manu alienigenæ inventus sit, occultari eum jubent Rabbini; at qualis est illa occultatio? illam exponit Maimon. in Sepher Thorah Cap. x. 3.

ספר תורה שבלה או שנפסל נותנין אותו בכלי חרש
 וקוברין אותו אבל תלמידי חכמים וזו נתינתו
 Liber legis, vetustate corruptus aut profanus redditus, vasi vitreo imponitur & sepelitur apud discipulos sapientum; atque hæc est occultatio ejus. Quomodo vero profanus redditur? nempe נמצא ביד נכרי
 נמצא ביד כן יגנו inventus in manu hæretici, occultetur. Præceptum Rabbidorum est האותו
 ס"ת ערום נקבר ערום qui Librum legis apprehendit nudum (i. est. exteriori involucri nudatum) nudus sepeliendus est. Nec licet coram libro Legis se denudare, aut locis eum impuris, balneo, cœmiterio aut similibus inferre. Pari superstitione Mohammedani suum prosequuntur Alcoranum. Solent enim illi, nequis imprudens illotis eum manibus contrectet, externo nonnunquam involucrio hanc inscribere cautelam لا يمس الا المطهر ne tangat illum nisi lustratus.

Supra omnes hunc creaturas extollunt, & pleræque post obitum Mohammedis controversiæ de solo Alcorano, an creatus sit nec ne, agitatae sunt; uti ex *Abilfaragio* liquet, tanto nonnunquam fervore, ut in cædes & bella eruperint. Qua reverentia hodie circa *Coranum* ferantur Muslimanni, & notatum manu hæretici Librum igne purificent, narrabunt *Erpenius* in *Not. ad Surat. Josephi, & Hottinger. Hist. Orient. L. 11. c. 5.* Porro quemadmodum Judæi in Commentariis, scriptisque forensibus phrascs Biblicas ad ornatum styli venantur, ita & Mohammedani sententias in Alcorano rhythice finientes, quæ ad nauseam usque recurrunt, scriptis suis infarciunt. Sic ut vere dixerit *Olaleddinus*, aut quisquis fuerit auctor Epistolæ ad *Timurum*

وقد علمنا ببركة قلوبنا وقد خضنا بفضل
 Sane natamus in piscina explicatio-

Timuri
 Histor.
 p. 130.

num

num ejus, (Alcorani) & immergimur praestantia prohibitionum ejus & permissionum.

VI.

VI.
Trinitatem negant iisdem rationibus moti.

Circa objectum Fidei, DEUM (cujus nomina, vel attributa potius, ut Iudæi LXXII numerant, ita Muslimanni xcix, quæ videtur innuere Alcorani auctor SURAT. LIX. 25.) Mohammedani quid sentiant, partim priore *Disputatione* exposuimus. Agnoscunt nimirum *Unitatem Dei*, & quasi hæc illam everteret, S. S. *Trinitatem* inficiantur. Egregie tutos suo se SYMBOLO existimant, NON EST DEUS, NISI UNUS, quasi ad subruendum S. S. Trinitatis mysterium hæc sententia sufficeret. Mirabile dictu, quantum hic ad Iudæos accedant. Hi enim *Trinitatem* Personarum Divinarum, quam שלוש vocant & יהוד, unitati essentiae opponunt, pari instituto negant. Laudant itaque Antitrinitarios, & Socinianos palam, quin & *Servetum* ipsum; quod fecerunt R. Isaac Bar Abraham in חוקי אמונה *Pugione fidei* & R. David Gans in צמח דוד, seu *Chronologia Sacroprofana*, & alii. Agnoscant autem Iudæi, dum *Servetum* laudant (qui, fatente Lubiniecki, rerum Polonicarum Scriptore, mel suum ab Africanis Mauris haustum Europæ intulit) Mohammedanos ab iis honorari, quibus sua debere *Servetum* Sociniani non negant. Eisdem quoque difficultates nostræ doctrinæ opponunt. Mohammedicas exposuimus priore nostra *Exercitat. de Symbolo Mohamm.* §. 26. & seqq. Judaicæ hæc sunt, quas cum illis Lector studiosus conferat. Tres Deos a nobis coli, quod Unitati divinæ repugnat: vide R. Isaac libr. citat. qui extat in *Wagenzeil. tel. ign. Satan*. Quod Deus non indigeat secunda persona, quæ supervacanea sit, vide *Jud. Anon.* apud *Coccejum in consid. q. Judaic. c. 3.* Generationem nullam esse sine actione corporea, quod objicit R. D. Kimchi in חספות *ad Psalm. II.* Quod Christus homo fuerit, adeoque non Deus, R. Isaac. *ibid. p. 116.* Quod Christus solum patrem verum Deum vocet, illumque iusserit adorare *ibid.* Quod nostra fides repugnet doctrinæ Patriarcharum sub V. T. nec ex ea probari possit: vide R. Lipman *car. men memoriale*, ubi textus, ex quibus pro sua sententia Christiani subsidium petunt, ad Judaica dogmata contorquet.

VIII.

VII.
Symbo-

Symbolum Mohammedicum, quid aliud est quam Judaismi imitamen?

tamen? Sane pericope Deut. 6.4. שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד *Audi Israel, Deus noster Deus Unus est, quam* lum Mo-
 Arabs Erpenianus sic vertit *اسمع يا اسراييل الله وحده*, danum
 Symbolum Muslimorum ipso sono fere expri- convenit
 mit. Certe videtur ad illum textum respexisse auctor Alcorani, cum Ju-
 SURAT. XVI. 23. XXI. 108. XXII. 35. XLII. 5. ubi hæc verba Keriath
 Sche-
 mang.

الله واحد, Deus vester Deus Unus est. Usum

quoque hodiernum illius *Symboli* & reverentiam, qua id profsequun-
 tur, vidimus, ubi ex professo de *Symbolo Mohammedico* egimus;
 quæ repetere non lubet. Hic de Judæorum קריאת שמע seu
periocha, Deut. 6.4. nonnulla observabimus, ut clarior evadat
 inter hanc & Mohammedanorum Symbolum parallelismus. Bis
 singulis diebus legi *Keriath schemang*, juxta illud quod dictum est
 Deut. 6.7. & primo inter alia loco *יש ביה יהוד השם*, quia

de Unitate Dei agit, phylacteriis inscribi, & in schedulis circum-
 ferri, notum est. Quanti illum astiment Judæi, ostendit *R. Eip- Nizzach.*
man 'ה'ש' וית' *הפסוק הזה שורש כל יסודי אמונתנו על ה'ש' וית' 127.*
hic versus est radix omnium fundamentorum fidei nostræ, quam de

Deo profitemur. Cui consentit *R. Abraham* in Fasciculo *Myrrha*, *Tzerar*
 celebri in Pentateuchum commentario. *המיוחד שמו של הק"ב"ה* *Hammos.*
fol. 134.
col. 2.

בזה הפסוק הוא כקורא כל התורה כולה ולכך החשמונים
 לפי שמרוב הצרות והשמדות לא היו יכולים לעסוק בתורה
 היו מייחדים את השם בפסוק שמע ישראל שיש בו כ"ה
 אותיות ובכ"ה זה הייחוד נצחו אויביהם *Qui Unitatem Dei*
profitetur in hoc versiculo, tantum facit ac si omnem omnino Legem
pervolveret. Et sub Hasmonæis, quia præ multitudine afflictionum
& miseriarum legi operam dare non poterant, in hoc versiculo,
Audi Israel, Unitatem Dei celebrabant, qui 25 tantum literas
comprehendit, & per virtutem hujus Unitatis de inimicis suis trium-
pharunt. Illud ipsum confirmat ulterius ibidem, ולפי שכוללת
 התורה כולה יש בה סוד הייחוד ויסודות גדול' ולפי שראה
 הש" אורך הגלות וגודל הצרות עד שכמעט נשתכחה תורה

מישראל רצה לתת להם פרשה קטנה שדוב גופי התורה
 תלויין בה באופן שאם ח"ו תשתכח התורה מרוב הצרות תשא
 להם פרשה קטנה של פרשת הייחוד שהיו עוסקים בה ויהיה
 חשוב בהם כאלו עוסקים בכל התורה כולה. *Et quoniam hæc*
pericope perficit totam legem, & fundamentum est Unitatis divine
caterorumque articulorum fundamentalium, & quia Deus videbat
durationem captivitatis Israelitarum, & magnitudinem afflictio-
num, donec fere perdita esset Lex ex Israele, voluit illis dare para-
scham seu sectionem parvam, a qua maxima Legis substantia quoad
uexum dependeret, ut si oblivioni daretur Lex, (quod Deus cle-
menter avertat!) præ multitudine afflictionum, superesset adhuc iis
parva sectio sectionis, qua agit de Unitate Dei, ut ei incumbant,
adeo ut, qui studet in ea, similis sit ei, qui totam Legem pervol-
vit. Quæ satis ostendunt quanto in honore sit apud Judæos hæc
Keriath schemang. Ipsa Miçhna in מסכת ברכות tractatu
de benedictionibus, his verbis aperitur (liceat hic epitheton primæ
 in Corano Surate adumbrare, quam *فأشع* aperientem pro-
 prie vocant) quæ statim hujus periochæ legendæ mentionem inji-
 ciunt, מאימתי קורין את ק"ש בשחרית, *Quando legunt Le-*
ctionem, Audi Israël; matutino tempore? Hoc est primum Iur-
 daismi *נעתיסו*. Unde & R. Jochanan fil. Zechai, Eliezerem
 ignotum sibi hominem conspiciens, mox rogavit לא למדת
 שמע, *Nunquamne didicisti Keriath schemang?* Nemo
 non novit י in שמע & ד in אחד Deut. 6. 4. majusculis ex-
 pressa literis legi: itaque in lectione hujus pericopes solent ibi fo-
 num protrahere & in litera ד ad quatuor mundi plagas se con-
 vertere. Qua occasione non possum quin memorem Historiam
 R. Akiba, ad quem accessisse Romani dicuntur, sed occupatum
 in recitatione *Keriath Schemang* invenisse, quem cum interficerent,
 dicitur anima ejus egressa in UNUM, יצתה נשמתו באחד,
 sive tam diu protraxit vocem אחד, *Unus*, in Deut. cap. vi. 4.
 donec exiret anima ejus cum voce *Unus*, unde paulo post dicitur
 יצתה בת קול ואמרה לו אשריך ר' עקיבא שיצתה נפשך באחד
Egressa est filia vocis dixit qui illi: Beatuses R. Akiba, quod ani-
ma tua egressa sit in UNUM. Qui plura desiderat, Gemaristas

consultat, tractat. ברכות *Fagium* in not. ad Pirke aboth. C. I. p. 38.
& *Wagenfeil. Sotap.* 413. 414. & seqq.

VIII.

Quamvis autem *rem* ipsam in *Trinitate* negent, Judæi & Mohammedani, *voces* nihilominus, quæ ad explicationem maximi hujus Mysterii pertinent, licet in alium sensum contortas, retinuerunt. Judæi habent Chaldaicum מִימַר, *Verbum*, quod licet a Paraphrasæ aliisque senioribus Hebræis pro Dei verbo, ejusque voluntate, nonnunquam usurpetur, revera tamen augustiorem sensum habuisse admodum credibile est. Verum illa emphasis vocabuli varie offuscata, a Joanne demum c. I. 1. in voce λόγος restituta videtur. Mohammed quoque Christum vocat ﷺ

VIII
Voces tamen ad explicationem Trinitatis olim a thibitas retinent.

الله, SURAT. IV. 169. & alibi مَسِيحًا, *Messiam*, juxta *Hebr.* משיח, vim tamen & ἐνέγγισται vocis plane ignorans. Eidem forti obnoxium est nomen שכניה, quod an secundam an tertiam Divinitatis personam præcise notet, non disputo. Hodie apud Iudæos specialem Dei & divinæ gloriæ præsentiam & quasi inhabitationem designat: uti & apud Mohammedem, qui SURAT. II. 249. hanc vocem ﷻ in sua castra recepit. Tertia

certe persona appellatur nomine רוּחַ הַקֹּדֶשׁ & רוּחַ אֱלֹהִים, plurimis Veteris Instrumenti locis. Iudæi vim vocis ignorantes nil nisi vocabulum retinent, & per *Spiritum Sanctum*, virtutem vel operationem, vel Angelum, aut donum prophetiæ intelligunt, & inter gradus prophetiæ duos infimos nomine רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, *Spiritus S.* insigniunt, uti videre est apud *Maimonidem* in *Moreh Nev. L.* II. c. 43. qui hos gradus a prophetia strictè dicta distinguit, uti etiam *R. David Kimchi* præfat. in *Psalms.* 111. ubi fuscè discrimen רוּחַ הַקֹּדֶשׁ וְרוּחַ הַנְּבוּיָה אֲשֶׁר בֵּין הַנְּבוּיָה וְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ, quod est inter prophetiam & *Spiritum S.* explicat. Vocabulo רוּחַ אֱלֹהִים, *Spiritus Dei* sæpe Mohammed usus est, quo Christum vel Angelum Gabriellem plerumque intelligit. Corticem ergo verborum lambunt Iudæi & Mohammedani, at latentem vocum efficaciam non intelligunt.

IX.

Cum modo mentionem sententiæ Iudaicæ injecerimus de Spi- Eoflena

credunt
gradus
prophetia.
De gradu
prophetia
Mosaicae.

More Ne-
vochim.
l. 11. c. 45.

ritu S. quasi locum inter prophetias infimum obtineret, non possu-
mus non circa reliquas prophetiae species utriusque religionis nota-
re consensum. Qui ut accuratius intelligatur, Judaeorum doctrina
de GRADIBUS PROPHETIAE praemittenda est. Variat illa
plurimum, prout laxiori aut strictiori sensu explicatur. R. Maimonides, magnus ille juris Judaici interpret, XI. statuit prophetiae
gradus, quorum duo priores laxiori sensu prophetici dicantur,
reliqui novem proprie. At mox in recensione hujus ordinis de
tribus quoque postremis dubitare videtur, adeo ut ad pauciores
referrri commode queant. Unde R. Joseph Albo in עקרים ad
iv. gradus omnes reducit, quorum infimus sit Spiritus Sanctus
supremus Mose contigerit, duo intermedii visionem & revelatio-
nem, cum rerum species vere cernuntur, designent. Et huc
quidem propius accedunt gradus prophetiae Mohammedici, qui
commode ad tres, vel quatuor, si Mosen includamus, referuntur.
Gradum enim prophetiae Mosaicae supra reliquos eminentem
considerant Mohammedani. Unde dicunt **كلمة ربه من**

Locutus est ei Deus sicut

Angelo loquitur : & Deum dicunt omnibus fere prophetis mediante

Angelo locutum **غير موسى**, excepto Mose. Idem Ju-
daei sentiunt uti ex articulo septimo in לקה טוב Catechismo Ju-
daico apparet, ubi fusius haec explicantur. Hinc dicunt **חמשים**

שערי בינה נבראו בעולם וכלם נמכרו למושה הוץ מאחד

Quinquaginta porta scientia sunt creata in mundo omnesque, excepta

una, tradita sunt Mose. Videatur quoque Maimonides loco citato,

ad quem sic commentatur R. Schem Tos fol. 123. **נחעלה משה**

על כל הנביאים שנבואתו לא היתה במשלי וחקוים וחה

שומע הקול בבירור מה שלא היו שומעים הנביאים כי אם

Elatus est Moses supra omnes Prophetas, quia ipse prophetia non facta est in pa-

rabolis aut ideali imaginatione, sed vocem manifesto audiebat, quam

reliqui propheta non audiverunt, quando enim illi in visione pro-

phetica erant, non percipiebant vocem. Similiter in Piruseb R.

Ephodi extollitur prophetia Mosis, quod non באמצעות מלאך

interveniente angelo, Dei vocem audiverit.

R. Ephodi
ad Maimon.
ibid.
fol. 123.

X. Præter hunc eminentem Prophetiæ Mosaicæ gradum, tres me-
 morant Mohammedani. Primum, qui fiat *inpiratione* ووحيا,
 vel per somnium, vel alio modo, uti Deus *Davidi* Psalmos *in*
spiravit, & *Abrahamo* revelavit mactandum esse filium. Huic con-
 sentit gradus primus Prophetiæ veræ, stricte dictæ, juxta *Mai-*
monidem, qui tertius alias numeratur, si laxiori sensu Prophetiam
 explices: cum Prophetæ in somnio quid revelatur. Convenit
 itidem cum primo gradu juxta sententiam *Josephi Albo*; cum quis
 suggestu Spiritus S. effunditur in laudes Dei, ut *David* & *Salomo*:
 quod a *Maimonide* ad gradum secundum quoque refertur. In-
 tricatus enim in explicandis prophetiarum gradibus est *Maimoni-*
des, unde plus semel vapulat *Abrabaneli* in *proœmio ad Prophet.*
Min. Idem magni *Seldeni* judicium est. *Secundus* Mohammedanis
 gradus ille statuitur, si quis *audiat* loquentem, at *neminem videat*.
 Cui consentit gradus secundus prophetiæ stricte dictæ, juxta *Mai-*
monidem, שישמע דבר בחלום של נבואה מפורש כנבוא *Selden. de*
Quando aliquis clare & distincte in somnio *Synedr.*
prophético verbum audit, sed illum, qui id loquitur, non videt. *Lib. 11. c. 4.*
Tertius gradus Moslimorum hic est, quando per Angelum inter- *pag. 80.*
nuncium aliquid revelatur. Cui parallelus est gradus sextus Mai-
monidis שידבר לו מלאך בחלום, quando ei Angelus in
somnio loquitur. Ego non dubitem, si meam mihi sententiam
dicere liceat, originem hujus ordinis & numeri in gradibus pro-
phetiæ ex Alcorano derivandam esse. SURAT. XLII. 50. Ubi
Deus dicitur hominibus loqui ووحيا, per inspirationem, vel
quali post velum esset, hominem ex occulto
compellans, vel من امره, per Spiritum imperii sui,
Angelum. Quæ, si cum ante dictis conferantur, satis accurate con-
veniunt.

XI.

In Doctrina de ANGELIS, multifariam conveniunt cum Ju-
 daeis Mohammedani. Varios Angelorum ordines ab Hebræis Ita-
 lici quis ignorat? Solent eos plerumque ad tres כהות, *classes* re-
 dinibus, &

Angelo
mortis.

vocare, quorum *primum* occupant שרי הפנים, *principes faciei*, IV Angeli, qui thronum Dei perpetuo observant, nec unquam corporeo habitu terras adeunt, sed manent שכלים נבדלים מחומר, *intelligentia a materia separata*: Secundum מלאכי השרת, *Angeli ministerii*, quorum opera Deus utitur in mando superiore & inferiore, qui in X gradus dividuntur, secundum species quas intelligunt, vel ministeria quae obeunt, vel loca quae occupant. Hi omnes בני הים *filius calorum* dicuntur, exceptis Angelis VII ordinis, qui proprie בני אלהים *filius Dei* vocantur. Singulis ordinibus sua est בית דין *domus iudicii*, & cunctis pariter סנהדרין *Synedrium*. Tertio loco numerantur מלאכי חבלה, *Angeli damni*, שטנים, *tortores*, quos inter eminent המות *Angelus mortis*, Samael alias, & perditor magnus, vel דומה, *a Silentio*. In Chaldaica Chronicorum Paraphasi, quam Beckius edidit, frequenter occurrit sub nomine מלאכא דמותא, *Angeli mortis*. Huic omnem mortis causam adscribunt, dicere enim consueverunt, si sivisset illum intactum Angelus mortis, adhuc vixisset. Existimant hunc gladio, arcu, sagittis armatum a nonnullis visum fuisse, unde in precibus Judaeorum expressa mentio est *Angeli mortis*, ne horrenda specie illos terreret. Huic resistere queunt bonis operibus, unde de *Beniamine* iusto narratur, ואף מלאך המות הלך, quod elemosynis admodum indulserit, *Et quando Angelus mortis domum ejus intravit, quod non potuerit ipsi dominari*. Quin & nonnemo per שם המפורש, *Nomen Jehova*, ita fascinafle Angelum mortis dicitur, ut sinistrum ei oculum eruerit. Haec nugae Judaicae originem dedere Mohammedicis. Muslimanni enim Angelos in varias species dispefcunt, illos, qui thronum Dei ferunt, & ministeria in terris obeunt, vel animas hominum torquent. In primis *Angelum mortis* ملك الموت, memorant, uti videre est SURAT. XXXII. II. قل یتوفیکم ملک الموت

Perusch ad
Ben Syra
Moral.
Cap. x.

الذی وکل بکم ثم الی ربکم ترجعون *Dic, interficiet vos Angelus mortis, qui praefectus est vobis, tunc ad Dominum vestrum revertemini. Qui Adriel vocatur in Theologia*
Mo-

Mohammedica pag. 199. *Die ultimo Deus vocabit Angelum mortis dicens: O Adriel, estne quid superstes ex omni creatura mea?* &c.

XIII.

Tutelares quoque hominibus Angelos adscribunt Mohammedani quos, الحفظة, *custodes* vocant, binis noctu, binis interdiu vigilantibus, quorum alter homini ad dextram adsistens bona ipsius dicta & facta libro inscribat, alter ad sinistram peccata consignet. Ita in Dialogo Mohammedis cum Abdia rogatur Pseudopropheta. *Quot Angeli præsunt hominibus? Respondit, singulos homines bini circumstant Angeli, alter a dextris, alter a sinistris, dextri quidem benefacta hominum scribunt, sinistri malefacta.* Vel *sedere* alias dicuntur tutelares hi Genii in Alcorano SURAT. L. 16.

ان يتلقى المتلقوان عن اليمين وعن الشمال
قعي ما يلقى من قول الا لدية رقيب عتيد

Quando occurrent illi duo, qui a dextris & sinistris sedentes. Nullum homo verbum loquitur, nisi penes eum sit observator paratus.. Unde hæc credimus derivata, quam a Judæis qui Angelos hominum custodiae destinatos itidem agnoscunt? Ita in

שני כלאכים העומדים עם האדם, ראשית חכמה לשמורו *Duo Angeli perpetuo hominem circumstant ut eum custodiant.* Quandoque Geniorum tutelarium nomina determinant; referunt enim בעלי הקבלה, *Cabbalists* רבו של אדם רויאל

רבו של שם יופיאל רבו של אברהם צדקיאל רבו של יעקב רפאל רבו של יוסף גבריאל רבו של משה זנונאל רבו של אליהו בלתיאל ויש אומ' כי רבו של משה מטטרון *Adami præceptorem fuisse Angelum Ratziel, Schemi Tophiel, Abrahami Tsadkiel, Jacobi Raphael, Josephi Gabriel, Mosis, Tsignatsyael, Elia Malatiel, & sunt qui dicunt Mosis præceptorem fuisse Metatron.* Unde & in Tseror Hammor literæ initiales harum vocum מטטרון שר הנדול *Metatron princeps magnus*, nomen משה, *Mosis* reddunt. SCRIBI quoque ab Angelis & in rationes referri hominum opera contendit Jechiel Mile in הפוחי זהב, *potestas* שר הפנים *potestatem* רשותא למיתב למיכתב זכותא דישראל

tem SEDENDI & conscribendi merita Israelis, fingunt Cabal-
lista.

XIII.
De crea-
tione Dæ-
monum
ex igne.

Nunc circa originem & naturam Angelorum quomodo conve-
niat utraque *Φεudoλογία*, videamus. Mohammedani creatos ex
igne Dæmonas existimant, quod expresse docetur SURAT. LV. 14.

Et creavit (Deus) *وخلق الجن من مارح من نار*
Dæmonas ex puro igne. Et quando narrat fabulam Mohammed
de Angelis Adamum adorare iussis (quam infra ex Judaismo re-
petemus) Diabolum introducit, recusantem & hanc rationem red-
dentem, SURAT. XXXVIII. 77. *انا خير منه خلقتني*

Ego praestantior illo sum,
creastime ex igne, at illum (Adamum) ex luto. Unde appa-
ret ex sententia Mohammedis bonos quoque Angelos ex igne crea-
tos; quando enim creatus erat ex igne, nondum erat malus An-
gelus, sed postea redditus est. Quæ apprime conveniunt nugis
Judaicis. Judæi enim nonnulli Dæmonas ex igne creatos perhibent,
alii bonos quoque Angelos. Ad priorem classẽ reducitur Mai-
monides a R. Lipman, qui sic fatur, dum opus creationis recen-

Nizza' b.
ad Parafsch.
bereschit.
pag. 5.

השדים כתב ר"מ"ב"מ ז"ל שהרכבתם מן האש ומן האויר
Diabo-
los, scribit R. Moses Ben Maimon p. m. compositos esse ex igne
& aere; & hinc quaquaversum discurrunt, quia admodum le-
ves sunt, & non sentiunt, quia subriles admodum sunt. Dubito
tamen an satis probe ea Maimonidi sententia tribuatur, cum con-
trarium affirmet in *Fad Chasaka tract. de Fund. Legis c. II. §. III.*
ubi Angelos creatos esse sine ulla materia tradit. Unde substitu-
endum crediderim in textu Lipmanni alius Rabbini nomen
רמ"ב"ן, *Rabbi Mosi bar Nachman*, exigua mutatione; quam
lectionem in codice quodam diserte inveniri adnotavit in *Corre-*
ctionibus Lipmannianis Wagenfeilius. Eidem sententiæ adductus
fuit Menasse Ben Israel, *Problem. de Creatione XLIII.* ut & R.
Meir Aldabi ferm. IX. כי היתה יצירה שדים משתי יסודות
Quoniam dæmones constant duobus ele-
mentis igne & aere. Hinc Samaeli Deus dixisse fingitur, in *Hi-*
stor.

Flor. de vita & morte Moſis, quam Gaulminius edidit, רשע כאש p48. 32.
Impie ex Ignem Gehenna tu creatus es, & in ignem Gehenna reverteris.

XIV.

Multi tamen inter Judæos bonorum quoque Angelorum originem ex igne deducunt. Ita legimus in *Pirke R. Eliezeris cap. IV.* המלאכים שנברו ביום שנו כשהן נשלהן בדברו נעשין רוחות וכשהן משרתים לפניו נעשין של אש שנ' עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש לוהט *Angeli die secundo creati sunt, quando hi emissi sunt, verbo ejus fiunt venti; cum vero serviunt coram eo, fiunt ignis, juxta id quod dicitur (Psal. CIV. 4.) Qui facit Angelos suos ventos, ministros suos, ignem flammantem. Id. cap. XXI.* ר' יהושע בן קרחא אומר ר' יהושע, המלאכים אש לוהטים שנ' משרתיו אש לוהט *Rabbi Josua, filius Korcha dicit, Angeli sunt ignis flammarum, juxta dictum (Ps. CIV.) ministros suos (facit) ignem flammantem.* Textum hunc eodem flectit *Jachia des* commentar. in חמש מגלות, ad hunc locum, cum dicit heic indicari יסוד והוכר לעולם השפל וכנגד יסוד האויר אכר עושה מלאכיו רוחות וכנגד יסוד האש אכר משרתיו אש לוהט *Elementa materialia hujus mundi inferioris; & respectu elementi aerei, dixit (Psaltes) faciens Angelos suos Spiritus; & respectu elementi ignei, ministros suos ignem flammantem.* Quali elementa materialia hic concipienda essent? Idem *Jachia des* ad textum Dan. VII. 10. per *Fluvium igneum*, intelligit עולם המלאכים שהם נושא הכסא ומשרתים את *Angelorum, qui thronum portant & Deo serviunt: & in libro Zohar Gabriel descendisse dicitur בשלהובא ראשא, in flamma ignis.* Quæ omnia satis clare ostendunt etiam bonos Angelos, juxta Judæorum sententiam, igneæ esse naturæ, quod & ipsum Mohammedani credunt.

XV.

Nec tantum Angelos ex igne & aere veluti materia compositos concipiunt Judæi, & Mohammedani, verum etiam corporea mem-
 D bra

XIV.
Bonorum
quoque
Angelo-
rum, juxta
Judæos.

XV.

Utrique
Angelos

materiales bra & actiones illis adscribunt. Ita legimus SURAT. XXXV. F.
 crasse con-
 cipiunt.

الحمد لله فاطر السموات والارض جاعل
 الملائكة رسلا اوى اجنحة مثني وثلاث ورباع

*Laus Deo, creatori colorum & terra, qui ponit Angelos mini-
 stros, quibus ala sunt dua, tres, vel quatuor. Et ne quis dubitet de
 alio Angelorum, hæc lepida narratur Historia in dialogo Moham-
 medis cum Abdia, p. 192. Solem & Lunam equali virtute creavit
 Deus. Evenit ergo, ut incerta esset diei & noctis vicissitudo,
 quo usque Gabriel prætervolans motu volitandi forte sic ala Lunam
 tetigit, ut inde Luna obscurata sit. Corporeos hosce de Angelis
 conceptus a Judæis proculdubio hausit Mohammed, qui pari mo-
 do alas Angelis affingunt, ita R Meir Aldabi in שבילי אמונה S. 1x.
 pag. 107. col. 2. יש להם כנפים כמלאכי השרת, sunt iis (da-
 monibus) ala uti Angelis ministerii. Et in libro חגיגה dicuntur
 tres res convenire Diabolis, queis similes sunt Angelis ministerii,
 quas inter & hæc refertur יש להם כנפים כמלאכי השרת ושושן
 נוסף עולם ועד סופו Sunt iis ala uti Angelis ministerii, & vo-
 lant ab uno mundi extremo ad aliud. Sicco pede transeo nugas
 de Angelo mortis מלא עינים, oculis pleno, Argi ad instar,
 sub forma ignis viridis homini vita functo apparente, de clamore
 הכרוז העליון, præconis celestis, qui Angelos de laudando Deo
 admoneat, similisque farinae crassos conceptus, quos a Judæis
 hausisse Mohammedem nos docet summa utrobique harmonia,
 quæ ex collatis utrinque testimoniis liquido apparet.*

XVI.

XVI. Sed ad Hominem. Non libet heic fusc in hære plurimis
 loquendi modis, queis circa hominis creationem aut generatio-
 nem consentiunt Judæi & Mohammedani. Levi tantum digito
 unum attingam in Alcorano locum, qui dubium me diu tenuit,
 usquedum illi Cabbalistica lux affunderetur. Occurrit ille s u-
 R A T. XXXIX. 8. يخلقكم في بطون امهاتكم خلقا

من بعد خلق في ظلمات ثلاث

Creavit vos (Deus)
 in ventribus matrum vestrarum, formam super formam inducen-
 do,

XVI.
 Explicatur
 phras.
 Alcorani,
 de genera-
 tione ho-
 minis, ex
 doctrina
 Judaica.

do, in tribus obscuritatibus. Quænam sunt illæ Tres tenebræ? Me judice ex Rabbinorum Mysteriis hæc explicanda sunt. Nimirum docent illi foetum crescere & formari in utero, tres primos menses במדור התחתון in habitaculo inferiore, tres alios menses במדור האמצעי in habitaculo medio, tres ultimos במדור העליון in habitaculo superiore. En tres tenebras. Videtur ad hunc textum respexisse *Abi Faafar Ebn Tophail*, qui, Turcarum more, non paucos Alcorani sterculos suis scriptis iniecit, quando pag. 33. matrem *Hai Ebn Jokdhan* de formatione sui foetus in tenebris uteri loquentem introducit.

XVII.

Hominem Judæi, ut *Salutis suæ fabrum* considerant, & *meritis* bonorum operum servari existimant: hinc ab Apollolo Rom. x. 3. accusati, uti homines τὴν ἰδίαν δικαιοσύνην ζητῶντες εἶπεν, *propriam erigentes Justitiam*, & nil nisi merita & mercedem crepantes. Hi merita hominum ponderari, suamque Justitiam attendi, qua justii sint coram Deo ad hæreditandam vitam æternam, contendunt. In *Pirke R. Eliezeris* introducitur homo moribundus

XVII.
Utrique
Hominem
salutis fa-
brum cre-
dunt. De
meritis
operum
juxta Ju-
daeos.

מכנים מעשיו הטובים ואומ' לחם בואו והצילוני מן
הזוה *Congregans bona opera sua & dicens illis: Eripite
me ex hac morte &c.* at illa respondent לך שלום עד שלא
תלך לשם אנו מקדימין אותך, *Abi in pace, antequam illuc
perveneris nos precedemus te.* Egregium propugnaculum contra
Justitiam divinam! R. Schelomo Jarchi ad Hof. 14. Deum ita allo-
quitur, מעט מעשים טובים שבידינו קח בידך ושפתינו
אחריהם, *Pauculum illud bonorum operum nostrorum tua manu
accipe, & juxta illa nos Judica.* Certe, quis hominum, nisi
καυχώμεν & ἐν ἑαυτοῖς vellet juxta sua opera judicari? Multa est
mercedis mentio in *Capitulis Patrum*: vide *R. Schimeonis* dictum,
edit. Fag. pag. 40. & ibid. cap. III. שאפילו אחד שיושב ועושק
בתורה שד"ק"ה"ה קבע לו שכר *Si Unus tantum mensa ac-
cumbat & exerceat se in Lege, Deus S. Benedictus mercedem ipsi
determinatam constituet: Maxima enim vis est vocis קבע, vide
Buxt. Lex. Talmud. & שכר, lurum quid sonat, quasi debitam
mercedem dicas; vide Maimonidis comment. in Pirke Aboth ad
dictum*

dictum *Antigoni*, quod ibidem c. i. §. iii. extat, & heresi *Sadduceorum* occasionem dedisse creditur. Nec alia basi nititur superba illa gloriatio מלאני השרת נקיים מכל הטא כד ישראל הכפורים, *Angeli ministerii mundi sunt ab omni peccato, ita & Israelita mundi sunt ab omni peccato die Expiationis*: nimirum juxta *Maimonidem*, in præclaro opere *Jad Chasaka*, dies Expiationis omnia Judæorum peccata expiat. Quin & morte propria expiari peccata existimant, unde in agone mortis constituti dicunt תחי מיתתי כפרתי *Mors mea sit expiatio mea*, vel, uti fufius alibi traditur, תחי מיתתי כפרה על כל הטאים ועונות ועויתי ופשעתי לפניך וחזי הלקי בנג עדן *Sit mors mea expiatio pro omnibus meis peccatis & iniquitatibus, quibus perverse egi & prævaricatus sum coram facie tua (o Domine) & da mihi partem in Paradiso*. Et *R. Eliezer in Pirke cap. xxxi 11.* dictum Samuelis ad Saulem refert מיתתך כפרה עליך, *mors tua expiatio pro te*. Pharisaorum denique factum nemo ignorat, dicentium מה הובתי ואעשנה *Quid est debitum meum, & faciam illud*, vide *Ligefoot. Hor. Hebr. ad Matth. III. 7.* Quamvis autem nonnulli inter Judæos, typho Pharisæico exuti, moderatius de se suisque meritis locuti sint, nihilominus praxi quotidiana E. g. in lectionibus Parascharum, & ברכות *precum*, quas Deo quasi admetiuntur, jejuniis, peregrinationibus, & eleemosynis, fatis ostendunt ex meritis operum se velle fervari.

XVIII.

XVIII.
Et juxta
Mohammedanos.

Nec aliter Mohammedani de meritis operum gloriantur: horum enim illa comparant, qui fructum necessario profert in futuro seculo. Dictum Mohammedis SURAT. XLIX. 14. لا يالكم من ايسالكم شيا, *Non defraudabitur vobis ex (mercede) operam tuorum quicquam*, nil aliud sp. quam Judaicum illud אין ה"ק"נ"ה מקפה שכר כל בריה *Deus non defraudat premio ullam creaturam*, qui articulus est xi in *Fundamentis fid. Jud.* Confer SURAT. IX. 121. XI. 117. XII. 56. Huc quoque tendit SURAT. XCIX. quæ judicii ultimi faciem describit

من يعمل مثقال ذرة خيرا يره ومن يعمل
 ذرة شرا يره *Qui fecerit ad pondus atomi bonum, videbit illud, & qui fecerit ad pondus atomi malum; videbit illud.*
 Quali Deus juxta valorem bonorum operum caelum vel gehennam ipsis daturus sit. Certe id dicunt, quando bilancem credunt suspensum iri, in qua si praevaleant bona opera, caeli participes erunt, si mala, gehennae; sed de his plura in *seqq.* de ultimo judicio. Nec dubitant illum, qui Suratas quasdam Corani pervolutavit, caelo adscribere. Et vix ullum est Capitulum, quod legenti singularia non adferat beneficia. Sic illi, qui SURAT. xxv. legerit, promittitur دخول الجنة, *ingressus in Paradisum caelestem*; Qui SURAT. xxviii. pervolverit, hora novissima iustus pronunciabitur, & sic porro, quae vide exactius apud Hottinger. in Biblioth. Orient. 107-150. Quin & ille qui unicum ex libro Dei (*Alcorano*) literam legit, meretur poenam retributionis من قرا حرفا من كتاب الله واهي حسنة
 Plane ut Judaei העוסקים במשנה מדה ונוטלין עליה שכר *Qui operam dant lectioni Misnica, proprietas ea est, pro qua mercedem accipiunt.* Et licet nonnunquam videantur Mohammedani operum merita nonnihil extenuare, & misericordiam Dei extollere, quando dicunt من يمس التواب الله يزكيه
Deus justificat quem vult. Praemium est beneficentia Dei; attamen ex ante dictis, & quotidiana praxi lotionum, jejuniorum, elemosynarum, & peregrinationum, satis apparet, propria eos iustitia niti, ut vitam futuri saeculi consequantur.

XIX.

Nec propriis tantum meritis, sed & defunctorum hominum inter-
 cessionibus multa tribuunt Mohammedani: ita tradunt من قرا
 سورة الممتحنة كان له المومنون والمومنات *Surae macthenae*
 Qui legit SURATAM (LX) Explorationis, intercessores pro se die resurrectionis habebit viros
 & feminas credentes. Qui legit SURATAM LXI, pro eo Jesus orabit. Ita Alsharientfes, qui pro Orthodoxis hodie habentur

XIX.

De meritis
 & inter-
 cessionibus defun-
 ctorum.

tur in *Confess. fidei* dicunt: si quis e mundo non pœnitens exierit, expectandum esse أن يشفع فيه النبي us intercedat pro illo Propheta: & ibidem jubetur Orthodoxus credere بشفاعه الأنبياء ثم العلماء ثم الشهورا ثم سائر المؤمنين
 ✞, in intercessionem Prophetarum, Doctorum, Martyrum, & omnium credentium. Mohammedis autem intercessio est quasi anchora Sacra; ille, renuentibus in die iudicii Noacho, Abrahamo & Isa, patrocinium suorum suscipiet, quod vide apud Pocock. in Not. miscell. ad Port. Mos. p. 278. Sanctos quoque defunctos invocant, cujus rei exemplum est in *Sultano Murate*, qui proelium commissurus in hæc verba erupit, apud *Leunclavii in Histor. Musulmann.* p. 515. O Mubamed, o Mustavha, gloria vertex, fac queso victoria potiar. Quinam sint Sancti Heroes Turcarum, Pontificiorum Sancto *Georgio* similes, vide in *Leunclavii Lexico vocum Exot.* *Judeos* hæc imitantur Muslimanni, isti enim Sanctorum apud Deum intercessionem admittunt; ita scribit *R. Mekir* in אבקת רוכל, Quando *Israclita* in angustiis sunt, anime justorum, queis sub throno gloria cavernas dedit Deus S. Bened. Precibus suis עומדי ומגינים עליהם לפני המקום והק"ב"ה coram Deo eos protegunt. Moses ipse (uti refert ex MS. *Historia Joseph Ben Podat*, Vir in his literis summus *Gilb. Gaulminius Not. ad Hist. Mos.* p. 29.) Deum sic orare fingitur אם אין אתה עושה בשביל צדיקי חיים עשה בשביל המתים בעבור אברהם ויצחק ויעקב ואף אברהם יצחק ויעקב עמדו בתפלה על ישראל ושמע אותם הק"ב"ה Si non facis id (Domine) propter justos, qui hodie vivunt, at propter eos, qui mortui sunt hoc facito, propter Abrahamum, Isaacum, & Jacobum. Tunc vero & Abraham & Isaac, & Jacob, ipsimet oraverunt, audivitque eos Dominus. Commune Judæorum dictum est Meritum patrum persistit in æternum. Multa quoque crepant de meritis sepulcorum in Hebrone (quam קרת ארבע, τερεξιπλιω alio nomine appellant) *Abrahami* nempe *Isaaci* & *Jacobi*, cum uxoribus, quorum nominum initiales litteræ voce ישראל continentur. Ita in לפטירת משה,

מִיתַת מֹשֶׁה כּוּזְבָה, hæc ἐπιχρησιν coronidis loco subjungitur, כּפֶרֶה לְכָל יִשְׂרָאֵל
 מִיתַת מֹשֶׁה כּוּזְבָה, *Mors Moſis ſit altare remiſſionis peccatorum
 omni Iſraeli.* Vide & *Wagenſeil. Conf. Carmin. Lipmann.* p. 495.

XX.

De EXTREMIS quam conſona ſentiat gens Judaica & Mo-
 hammedica porro expendamus. De morte primum & ſtatu cor-
 poris paulo poſt mortem quid credant Judæi, docet *Elias* in *Thisbi*
 ad vocem הקבר, ubi ex *Midraſch R. Iſaac Ben Parnach*

hæc narrat. בְּיוֹם שֶׁנִּפְטַר אָדָם מִן הָעוֹלָם בָּא מַלְאַךְ הַמוֹת
 וְיוֹשֵׁב עַל קִבְרוֹ מֵיֵד נִכְנְסָה נִשְׁמָתוֹ בְּגוּפוֹ וּמַעֲמִידוֹ עַל
 רִגְלוֹ וְכוּל' עַד אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי וּבִידוֹ שֶׁלִּשְׁלַת
 הַצִּיָּה שֶׁל בְּרוּל וְהַצִּיָּה שֶׁל אִישׁ וּמַכָּה אוֹתוֹ פֶּעַם רִאשׁוֹנָה
 אָבְרָיו מִתְּפָרְקִין שְׁנֵייהָ עֲצָמוֹתָיו מִתְּפֹרִים וּבָאִים מִלְּאִים
 וּמִקְבָּצִים אוֹתָם וּמַכָּה אוֹתוֹ פֶּעַם שְׁלִישִׁית וְנַעֲשֶׂה עִפְר

Summa eſt: *Angelum mortis defuncto
 aſſidere, eumque in pedes erigere. Dein catena ferrea & ignea
 verberare, ut membra ejus diſſolvantur & in cinerem redigantur.*

Quæ optime conveniunt principiis Mohammedicis. Illi enim de
 CRUCIATU SEPULCRALI paria narrant, quamvis non adeo
 clara in Corano extant teſtimonia. Plurimi tamen eo varios Al-
 corani textus reducunt. Nec dubitem quin in illorum cenſum

referatur SURAT. II. 26. كَيْفَ تَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَكُنْتُمْ

أَمْوَاقًا فَاَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ اِلَيْهِ

تَرْجَعُونَ *Quomodo infideles eſtis in Deum, qui cum eſſetis
 mortui vivificavit vos, dein occidet vos: tum vivificabit vos, po-
 ſtea ad illum reducemini.* Ubi expreſſa mentio binæ mortis & vitæ:

ſupponunt autem in cruciatu ſepulcri animam in corpus redire, at
 mox egredi, quæ mortis & vitæ viciffitudinem notant. Clarius
 hæc proponuntur in *Algazalii Confefſ. ſid.* ubi orthodoxus cre-

dere jubetur سوال منکر و نکیر وعم شخصمان

Examæn مهيمان هايلان يقعان العبد في قبره

*Monari & Nadiri, qui ſunt dua terribiles & horrenda ſpecie
 perſona, qua hominem in ſepulcro ſuo erectum ſtauent &c. & pau-*

XX.
 De crucia-
 tu ſepul-
 cri juxta
 Judæos
 & Mo-
 hammi.

lo post ibid. *Credet (orthodoxus) in cruciatum sepulcri.* Illum precibus suis avertere vel emollire conantur Mohammedani, unde quietem in morte a Deo petunt, vide *Hottinger. Histor. Eccles. Tom. VII. p. 495.* uti & Judæi. Et ei, qui familiam suam docuerit

SURATAM XXXIII. اعطى الامان من ذناب القبر

datur securitas a cruciatu sepulcri. Narrant porro Mohammedani, qui accuratius explicandæ huic rei incubuerunt, defunctos gravibus malleorum ictibus, inter aures impressis, ita cruciari, ut clamor gementium percipi queat ab Oriente ad Occidentem, nec tamen a quoquam audiatur. Paria referunt Judæi, videlicet, *המשח*

Pirke R.
Eliezer.
c. 34.

קולין חולך מסוף העולם ועד סופו ואין קולן נשמע *Quin-*
que voces transeunt ab uno mundi extremo ad aliud, & tamen
non audiuntur. Inter illas hæc quoque numeratur, quæ contingit
שהנשמה יוצאה מן הגוף, quando anima egreditur e corpore.

Atqui, etiam in percussione sepulcri, animam secunda vice corpore egredi, sentiunt Judæi & Mohammedani. Unde fluit eo tempore (juxta illorum sententiam) talem clamorem edi, qui audiri possit tam longo intervallo, nec tamen audiatur.

XXI.

XXI.
De resur-
rectione
mortuo-
rum &
ossiculo
Lutz &
Ogjob.

In Resurrectione mortuorum, ossiculum לוּז *Luz*, in spina dorsi a Judæis considerari uti fundamentum resurrectionis, quis ignorat? Obvia sunt in Rabbiorum, hodiernis quoque Philologorum scriptis de hoc ossiculo plurima; quod non putrefcat, aut ullo modo consumatur, sed in resurrectione carnem de novo assumat, & rarefiat, succrescens mediante rore cœlesti, ad molem corporis humani, vide *Pocok. Not. Miscell. p. 118. Buxtorf. Lex. Talmud. Hottinger. de Resurr. mortuor.* Mohammedani quoque ossiculum *عصب*, *Ogjob*, os spinæ dorsi infimum, quod primum omnium in homine formari persuasum habent, uti basin futuræ resurrectionis considerant. Referunt hunc in finem tale Mohammedis dictum *ان في الانسان عظما لا تاكله الارض*

Est in homine os quoddam, quod nunquam consumit terra, ex quo componenda est corporis structura, in die resurrectionis. Judæi idcirco vo-
cant

cant id officulum, רֶקֶב תְּרוּדָה *cochlear putredinis*. Ita legimus in *Pirke R. Eliezeris* cap. xxxiv. כל הגופות ר' ש' אומ' כל הגופות נוגעין בעפר הארץ עד שאנו משתייר מן הגוף אלא רֶקֶב תְּרוּדָה *R. Simeon inquit: Omnia corpora resolvuntur in pulverem terra, adeo ut non superstes maneat e corpore, nisi cochlear putredinis, quasi plenum.* Unde nulla videtur fuisse ratio, quare magnus *Buxtorfius* in *Lex. Talm.* ad vocem תְּרוּדָה, *R. Machir*, auctorem libri *Abkat Rochel*, reprehenderit, quasi ipse hanc significationem finxisset, cum jam apud *R. Eliezerem* illa inveniatur. Deinde, quemadmodum Judæi rorem in cælo superiore reconditum credunt, qui super mortuos stillabit, & officulum לוֹן facundabit, ut in molem crescat; ita & Mohammedani, quorum testimonia ex *Pocockio*, qui exacte illa prosecutus est, in *Not. Miscell. ad Port. Mos.* pag. 256. 261. &c. transcribere non libet. Rorem hunc e S. Scriptura firmare conantur Judæi. Et videtur huc respexisse Syrus interpres *Jes.* 26. 19. quando vertit *Quia ros luminum ros tuus*, quando nempe in lucem, reddita vita reverteris.

XXII.

Fore, ut *vestimentis* induti resurgant homines, credidere veteres Judæi. Ita invenimus in *Pirke R. Eliezeris* cap. xxxi. ר' אליעזר אומ' כל המתים עומדים בתחית המתים ועולין *R. Eliezer ait. Omnes mortui stabunt in resurrectione mortuorum & surgent cum vestimentis suis. Unde hoc discis? Ex semine terra.* Illud enim sepelitur nudum & e terra prodit vestitum capulis & folliculis. O *Cor Zenodoti*, o jecur *Cratetis*! Verum, an non respexerunt Mohammedani ficulnea Judaicarum assertionum fundamenta, & suis illa addiderunt deliriis? *SURAT. xiv. 51.* expressa est *vestimentorum pice oblatorum* mentio, quibus induti erunt infideles *سراجيهم* *&c.* Verum & hæc ex Arabum monumentis fuffus probavit *Pocokius loc. citat.* pag. 271. quo Lectorem relegamus.

XXIII.

XXIII.
De Gog &
Magog.

Prævium horæ novissimæ signum intet cætera Mohammedani statuunt خروج يا جوج وما جوج, *Eruptionem Jagugi & Magugi*, cujus ipse Alcoranus SURAT. xviii. 93. & xx1. 96. meminit. Addunt Mohammedani, post varia rerum discrimina perdendos tandem esse *Jagugum & Magugum*, sic ut 7 annis continuis Musulmani succensuri sint eorum arcus, sagittas & pharetras. Quid vero denotent hæc omnia, nisi famigeratissimum bellum *Gogi & Magogi* מלחמה גוג ומגוג, juxta Judæorum sententiam, præcursorium adventus Messias, qui illud ex *Ezech. c. xxxviii. & xxxix.* derivant. Facile enim fuit Mohammedi suo more nomina propria flectere E. g. ex *Gog*, *Jagug*, ut rhythrice cum *Magug* conveniret: quemadmodum ob eandem rationem dixit *Cabel*, & *Abel*, *Taluth* & *Galuth*, *Aruth* & *Maruth*, *Habot*, & *Tagot*. Quæ vocabula, ut ritmo infervirent, miserrime corruptit.

XXIV.

XXIV.
De ultimo
judicio,
& libris
aperien-
dis.

Ultimum judicium iisdem fere commentis utrique involvunt. Fingunt Mohammedani nescio quas rixas animæ & corporis, ita ut corpus animam peccati accuset, & anima corpus vicissim, utraque vero culpam a se amoliri conetur. Fusius hæc exponit *Pocok. lib. cit. p. 280.* quæ conferantur cum *Antonini* Imperatoris & *R. Jehuda S.* colloquio, quod super hac re in Gemara *Sanbedrin* occurrit. Nobis consensum ostendisse sufficit. Porro Mohammedani in judicio Dei libros expandendos esse, quibus inscripta sint hominum opera, vere physicos & trina dimensione extensos, credunt. Quo pertinent phrasæ SURAT. lxxx1. 10. اذا الصحف ذشرت, *quando expansi sunt libri*, collata cum SURAT. xviii. 47. xxi. 104. xxxix. 69. & lxxxvi. 9. *يوم قتلنا السراير die, quo legentur arcana.* Hi libri a Deo partim scripti sunt, qui sæpius in Corano scribere dicitur SURAT. iv. 83. الله يكتب ما يبيتون *Deus scribit quicquid cogitant*, & SURAT. xxxvi. 11. partim ab *Angelis* & *Geniis* tutelariis, uti supra probavimus. Quis hæc a Judæis hausta

ita esse non intelligit? Illi enim regula sua nixi אין מקרא יוצא מירי פשוטו, *Scriptura non refugit sensum literalem*, quæ satis dubia est, nisi suis terminetur limitibus, ex textu Daniel. VII. 10. *Elia Thishi* colligunt in ultimo iudicio libros Dei & Angelorum expandendos esse. Dei librum innui tradunt Ps. cxxxix. 16. & in libro *Quæst. Mosaic.* Deus ita loquens introducitur אכתב בכל רבעת, *Scribam omnes ingeniculationes*, seu preces: & in *Pirke Aboth* cap. 11. כל מעשך בספר נכתבים *Omnia facta tua in libro* adscribuntur. De Angelorum scriptione plura concessit *Gaulminius*, quem vide. *Not ad Hist. Mos. p. 303.*

XXV.

Destinatum esse piis locum deliciarum, qui in cælo sit, Utrique credunt. Vocant illum Judæi notissimo vocabuli גן עדן, *Hortum Edenis*, ad imitationem Paradisi, quem primis Parentibus Deus olim concessit, juxta axioma Cabalisticum כל הדברים שישו למטה יש למעלה דוגמתא יש למטה גן עדן ויש גן עדן *Omniun rerum qua infra (in terris) sunt exemplar supra est. Est infra Paradisus, ita & supra.* Nomen hoc ipsum mutuatus est a Judæis Mohammed, qui sedes beatorum, vel simpliciter جنة, *hortum*, vel adjuncto عدن, *Edene*, hortum Edenis appellat. Hinc SURAT. IX. 73. dicit Deum fidelibus promississe *mansiones amenas in hortis Edenis.* Ita etiam SURAT. XIII. 23. xxxv. 30. xl. 8. lxi. 12. Judæi in hoc Paradiso terrena omnia, & bona sensibilia, concipiunt, non nisi gutturi Judaico (ut Hieronymi verbis utar) convenientia. Imaginatur sibi gens, non nisi fabulis intenta, nescio quas delicias in futuro sæculo. Notæ sunt Rabbinorum nugæ de בהמות, *Behemot*, bove sylvestri, pisce *Leviathan*, vino antiquissimo, ave *Bar fuchne*, & notiores sane, quam ut accuratam explicationem mereantur. Non dissimilia sibi proponunt Mohammedani, quod patet ex plurimis Alcorani locis, quæ non nisi hortos & flumina, vinumque, & puellas nitidas, *μελανοφθαλμοις*, pulcherrimas, ac rei veneræ idoneas, crepant. Ita SURAT. IV. 60. Deum loquentem introducit

والذين آمنوا وعملوا الصالحات ستجزيهم فيها
 جنات تجري من تحتها الأنهار خالدين فيها
 أبدا لهم فيها أزواج مطهرة وذكورهم فلا ظلال

At illos, qui credunt & faciunt bona opera, introducemus in hortos, subter quibus decurrunt fluvii, in quibus erunt perpetui in aeternum, & habebunt uxores mundissimas & introducemus eos in densissimas umbras. Clarius has delicias exponit SURAT. xxxvi I.

40. ubi fidelibus promittuntur horti amænissimi, lectuli in ordine collocati, sustentaculum vitæ certum, pocula Nectarea, quæ vim inebriandi non habebunt, & denique puellæ demisso vultu non nisi conjugem suum adspicientes, quibus oculi sunt pulcherrimi, &c. Confer SURAT. xxxviii. 51. 52. & LV. 74. ubi puellæ dicuntur intaminatæ, ab hominibus & Diabolis intactæ, jacentes supra stragula pannorum viridium, & pretiosissimas vestes. SURAT. XLVII. 16. & 17. affirmat Mohammed in Paradiso esse fluvios aquarum, lactis, vini & mellis. Vide etiam SURAT. I I. 23. XLIV. 52. LXI. 12. Judæorum *Leviathan* adumbravit Mohammed pisce *الحوت*, *Alchut* (male legitur in *Dialogo Mohamm.* c. *Abdalla*, *Albebbut*) alias *نون* appellato;

ياكل *De cujus jecinis* *من زيادة كبده سبعون ألفا* *De cujus jecinis lobo edent septuaginta hominum millia.* Ipse Mohammed ab *Abdia* rogatus, quis primus esset cibus, quo vescerentur incolæ paradisi, respondisse fertur *اول طعام ياكله اهل الجنة كبد*

حوت *Primum, quod edent in paradiso beati, erit jecur piscis.*

دور بالام *Taurum sylvestrem Behemot, vocant Mohammedani* *دور بالام* *Taurum Balaam.* Illud a *שור הכר* Judæorum, hoc a *בהמות*, mutato *ה* in *ל* deductum videtur. Quantæ molis ille Taurus sit, vel inde apparet, quod loco panis cum eo comedendi Deus integrum globum terraqueum complicatum convivis porriget. Ad imitationem Judaicæ avis *Bar fuchne*, edendam quoque in Paradiso avem credunt Muslimanni, cui sint 70000 plumæ, & e singulis plumis peculiare proditurum opsonium. Vîno quoque, more Judaico, licebit

licebit indulgere, nulla enim inebriandi vis erit, vide SURAT. LXXXI. 25. 11. *O pronos in terram homines, o pectora cæca!*

XXVI.

Perspicunt satis hodierni Judæi fabulas hæc suorum Patrum futiles esse, ideoque, ut illos excusent על דרך משל *modoparabolico* locutos esse contendunt. Quorum institutum imitantur hodie Mohammedani. Commodus nimirum hic prætextus videbatur, sed quem non una ratio refutat. Serio enim locutos esse veteres Judæos, quum talia credenda obtruderent, dubitare nos non fuit locorum S. Scripturæ applicatio perpetua ad probanda singula, quæ docerent. Gravissimi certe criminis reos pronunciant Proavos suos hodierni Verpuli, si omni animo & studio (studium autem requiri, ut tam dissonæ fabellæ specie Scripturaria vestiantur, quis negabit?) id eos egisse concedant, ut literali Scripturæ sensu abutantur ad pallianda nescio quæ commenta, & parabolas. Quid est Scriptura abuti, si hoc non est, quando sacer textus, a genuino, quem Sp. S. intendit, scopo deflectitur ad ridiculas nugas, quæ cachinnos sanorum hominum provocant? Exempla satis obvia sunt in Rabbinorum scriptis, & vel sola *Capitula R. Eliezeris* ea abunde suppeditant. Fateantur igitur necesse est, vel recutitos veteres eam amplexos sententiam de corporeis Paradisi in sæculo venturo deliciis, vel pessimo Scripturarum abufui nimis indulgisse. Et ipse hic consensus edocet, non aliam antiquis Judæis mentem fuisse, cum ab iis omnes hos terrenos & vere crassos conceptus Mohammed desumerit.

XXVI.
Num parabolici id intellexerunt veteres Judæi.

XXVII.

Dum hic sententias Judæorum & Mohammedanorum de Cælo, beatorum domicilio, indagamus, non abs re erit hunc quoque notare Parallelismum, *Septem* ordinibus cælum distingui. Ita sentit Mohammed. SURAT. II. 26. هو الذي خلق لكم ما في الارض جميعا ثم استوى الى السموات ما في السموات Hic est, qui creavit vobis quicquid in terra est: tunc ascendit ad cælos, eosque complanavit, septem cælos. Ita etiam SURAT. XXIII. 17. وانقدر خلقنا فوقكم سبع سماء Et profecto creavimus super vos septem calorum ordines

XXVII.
De septem cælis.

et *ibid.* v. 88. Deus dicitur رب السموات السبع, *Domini* *septem caelorum.* SURAT. LXV. 12. الله الذي خلق

Deus, qui creavit septem caelos et terras similiter Paria vide SURAT. XVII. 46. XLI. 11. LXVI. 3. Fufior est in hisce describendis Mohammed, ubi cum Abdalla loqui fingitur pag. 192. Consentunt heic Judæi, inprimis illi, qui ante Mohammedem vixerunt, illorum enim ratio potior habenda est, quam Verpulorum, qui hodie vivunt, & vel duos vel plures statuunt caelorum ordines, ac inter se dissentiunt. Hæc ergo invenimus in *Pirke R. Eliezeris cap. xviii.* שבעה רקיעים נראו חק"ב"ה ומכלם לא בחר למכון שבתו אלא ערבות *Septem firmamenta creavit Deus Sanct. Bened. atque ex omnibus illis non elegit nisi Aravoth.* Hoc nomine amenitatum intelligunt caelum supremum, quod thesauros mortis & vitæ rorem que in mortuos effundendum continet. In libro חגיגה, hac serie septem caeli recensentur: שמים ושמי שמים רקיע שחקין מעון *Cæli, cæli caelorum, expansum, nubes tenuissima, habitacula duo, tenebra.* Septem quoque terrarum, שבעה ארצות, mentionem ibidem injicit *R. Eliezer.* Vide etiam *Wagenzeil.* in *Sota*, & *add. Not.* pag. 1163. & confer in rebus Mohammedicis *Pocockii Not. Miscell. ad Port. Mos.* p. 252.

XXVIII.

XXXVIII.
De septem
portis Ge-
hennæ.

Gaulmin.
Not. ad
Hist. Mos.
p. 334.

Gehennam quoque, seu locum damnatorum, in septem mansio-
nes & Ordines dividunt Judæi. Prima mansio est Absalomi, se-
cunda Doëgi, Tertia Corahi, Quarta Jeroboami, Quinta Acha-
bi, Sexta Michæ, Septima Judæorum. *R. Eliezer* in *Pirke* hæc
habet ר' יוסי אומר שבעה פרחים לגיהנום *Rabbi Jose ait:*
Septem portas habet Gehenna. Ita etiam Mohammed de inferno
(quem ad imitationem Hebrææ vocis جهنم גיהנום, vocat)
septem portis discreto, nugatur. SURAT. XV. 44. لها سبعۃ
ابواب اكل باب منهم جز منهم *Illi (Gehenna)*
sunt septem portæ, et cuilibet porta distinctæ sunt partes. Ita
nempe

nempe ut variis Gehennæ partibus suæ designatæ sint portæ, vel unumquodque ostium usui singulari inserviat.

XXIX.

Duplicem in Gehenna pœnam, æstus & frigoris, aquarum ferventium & glacialium, concipiunt Mohammedani. De calidis legimus SURAT. XLVII. 17. XXIX.
De Dupli-
ci pœna in
Gehenna
æstus &
frigoris.

وسقوا ما حميما فقطاع *et bibent aquas calidas que intestina dividunt.*

والذين كفروا لهم شراب *At illis qui infideles sunt potus erit ex aquis calentibus, & pœna dolorifica.*

من حميم وعزان اليم *Confer SURAT. xxxvii. 65. & xiv. 19. ubi aquarum purulentarum mentio est. Calidis frigidæ conjunguntur SURAT. xxxviii. 57.*

هذا فليذوقوه *Hic erit eorum potus, fervida aqua & frigida fetens.*

Paria credunt Judæi. Ita narratur in Chaldaico commentario R. Simeonis Ben Jochai ad libr. Zohar *דא מסהרא דמיא ודא מסהרא דאשא דא ודא דינא דניהנום*

Hoc latus est aquarum, illud vero latus est ignis: tam hoc quam illud est pœna Gehenne. In libro Zohar dicuntur duobus judiciis homines

judicari in Gehenna, aqua & igne: aquis, iis videlicet, quæ descendunt super ipsos, & frigidissimæ sunt instar nivis: igne, aquis nempe subtus prodeuntibus, quæ ferventes sunt instar ignis.

Quo videtur respexisse Paraphrastes Chaldaicus ad Job. xxviii. 5. Calidas quoque aquas prope Gehennam memorat R. Josua, quando

ait תהום אחד שהוא אצל נהינ' נובע ומוצא מים חמים *Pirke R. Eliezer. c. V.*

Abyssus una apud Gehennam scaturit, & promit aquas calidas.

XXX.

Medium dari locum מדור אמצעי inter cœlum & infernum, ubi mediocres per XII. menses puniuntur, antequam ad superiora

ascendant, statuunt Hebræi. Ita R. Schem Tof & Joseph Albo, citati Windeto de vita functor. stat. sect. viii. Ita dicit R. Simeon Ben Lakis פושעי ישראל אין אור של גיהנום שולטת *De Limbo Judæorum & Mohammedanorum.*

Peccatores Israelis non consumet ignis Gehenna; hoc enim

vocabulo illos designant, qui grave commiserunt peccatum simplici poenitentia non expiandum, vel quos Angelus mortis prævenit. Quidam hoc *Purgatorium* in inferiori loco statuant, alii supra expansum. *R. Salomo Jarchi* illud iudicat oriundum esse ex sudore, quem ראש רשעים: *emittunt animalia (Ezechieli visa) super capita impiorum.* A quo figmento non multum abludit traditio Mohammedica, locum aliquem in supremo cælo ex sudore vultus Dei creatum esse. Medium istiusmodi Limbum, seu locum purgationis animarum, admittunt similiter Mohammedani. Vocant illum الاعراف, *Araf*, quod vocabulum ab Æthiopibus desumptum esse *Joh. Ludolfus* in *Historia Æthiopica* existimat. Extat hoc titulo integra in Alcorano *Surata*, numero VI I. quam vide *vers. 44.* Orthodoxi hodie Muslimi in Gehenna inferiore hoc purgatorium collocant: ita enim scribit

Gazalius in *Confess.* وومن يا ذراج الموحدين من النار بعد الانتقام حتي لا يبعثي في جهنم موحدين *Et credet (Orthodoxus) exituros tandem ex igne eos, qui Unum Deum confitentur postquam poenas delictorum luerint, adeo ut non permanens sit ullus in Gehenna, qui Unum Deum profitetur.*

S E C T I O II.

In RITIBUS RELIGIOSIS & PRAXI Consensum demonstrans.

T H E S I S I.

I. **H**Actenus Consensum utriusque religionis Judaicæ & Mohammedanæ in ipsis *fidei articulis* & dogmatibus clarescatis, ni fallor, ob oculos posuimus. Nunc ordine præstituto *Cultus religiosi* species & *Ritus quosdam* utrique Genti communes contemplantur. Hi nempe corculum constituunt Mohamedanissimi, uti & Judaïsmi. Utrique enim in commendanda illorum praxi laborant. Duce *Abulfaragio* hæc sunt *اصول شريعة الاسلام*
Fundamenta Legis Islamitica I. *Munditici cura.* II. *Preces.* III. *Elemo-*

leemosyna IV. *Jejunia*. V. *Peregrinationes religiosa*. In his autem omnibus & nonnullis aliis capitibus, consensum Mohammedanifini cum Judaismo exactus ostendere animus est.

II.

MUNDITIES itaque externa primo observanda venit; cujus maximam curam gerunt Mohammedani, unde hoc ipsius Mohammedis dictum referunt *Gazalius* & alii *فني الدين علي* II. De Munitie & Lotionibus.

الطهارة, Fundata religio est super munditiam: vide *Pocok*

Not. ad spec. Hist. Arab. p. 302. Inprimis illa munditiae cura eminet in LOTIONIBUS, seu manuum seu aliarum corporis partium,

quas praecipit Mohammed, SURAT. V. 4. *يا ايها*

الذين امنوا انا قمتم الي الصلوة فاعلموا

وجوهكم واديكم الي المراتقة وامسحوا

برؤسكم وارجلكم الي الكعبين O vos qui

creditis, quando acceditis ad preces, lavate facies vestras & manus usque ad cubitos: dein ducite manum per superficiem capitis

& pedum vestrorum, usque ad talos. Cui ritui congruit Judaeorum

קידוש ידים ורגלים, Sanctificatio seu ablutio manuum & pedum, antequam rem divinam facerent. Vide *Cod. 7omac. III.*

§. 17. Lotionem manuum, quam iussit *الي المرفقين*

usque ad cubitos, hausit a Judæis, qui jubent *נטילה ידים*

עד הפרק, Lotionem manuum usque ad *Perek*, quæ est

ipsissima vox Arabica, per Metathesin *פ* & *ר*. Disputant Judæi

R. Thanchum, Joseph Karo, Salomo Nathanides, alique Philologi, Scaliger, Drusus, Cappellus, & imprimis Pocokius

in *Not. Miscell. c. 1x.* quid per *Perek* intelligendum sit. Verum cum *פרק*,

ubique occurrit, distinctionem innuat, fatentibus Judæis, non possumus non *cubitos*, ubi ossium distinctorum concursus est, intelligere. Firmatur id amplius ex usu Mohammedanorum, quos, uti multa a Judæis desumerunt, & hunc ritum ab ipsis mutuatos esse satis apparet, patebit amplius, ubi tex-

tum SURAT. v. 9. cum Rabbinorum placitis contulerimus. Ver-

ba hæc sunt. *וּאֵן כִּנְתִּם גְּזִיבָא וְאַפְהֵרוּ וְאֵן כִּנְתִּם*

מְרֻצֵי אוֹ עַלֵי שִׁנְיָ אוֹיָא אֶחָד מִכֶּם מִן

הַעֲרִיט אוֹ לֹא מִסְתִּים הַנְּסָא פִלֵּם קִיִּרוּ מָא פְּתִימָמוּ

מִעֵירָא גְּזִיבָא פִּאמְסִחוּ דְּוָוּוּוּוּ = וְיִיִּדְכֶם

Verum, si sitis polluti, mundate vos, & si sitis agroti vel in

itinere, aut quando Unus vestrum e latrina venit, vel rem ha-

buisstis cum uxoribus vestris, & non invenitis aquas, arena seu

pulvere, qui in superficie telluris est, vos defricate. Licitum

hoc est. Et ducite manum per facies & manus detergendo. Si-

milialia fere inveniuntur SURAT. IV. 46. quæ Philarabs cum hisce

conferat. Haussit hoc consilium ex scitis Rabbinorum, qui lo-

tionem manuum ante preces peragendam esse, præcipiunt: at si

longiori intervallo aquæ distent (monet R. Maimonides) מְקַנְה

מְקַנְה יְדוֹ בְּזָרוּר כֹּאפֵר אוֹ בַע פֵּר אוֹ בְּקוֹרָה וּמַתְפַּלֵּל

manus suas fasciculo aliquo aut pulvere, aut ligno, & tunc orabit.

Et quemadmodum Judæi septem liquorum genera, quæ in Lege

memorantur, vinum, mel, oleum, lac, rorem, sanguinem,

aquam, lotioni idonea admittunt, ita & Mohammedani, licet

in eo dissentiant, quod solam aquam adhibeant, septem hæc aquæ

species in Lotionibus probant, cœlestem, marinam, flumineam,

putealem, fontanam, nivalem, & grandinis. Solent etiam

hodie Mussimi, exemplo Judæorum, ad nescio quas minutias

descendere, & κέγχρον τρυπᾶν. Utrique pariter maximi mo-

menti esse has lotiones existimant. Judæi crepant, הַמְלִלְזוֹ נְשִׁילָה

Qui vilipendit lotionem manuum,

extirpandus est ex hoc mundo. Et narratur de R. Akiba, quod,

cum in vinculis esset, aquam, (quæ vix ea quantitate supererat,

ut siti satisfaceret) manibus affundi jussit, dicens; Præstat me

ipsum siti enecare, quam præcepta majorum transgredi. Vide,

si plura desideras, Drusium de trib. Sect. Judaor. L. II. p. 96. Lig-

foot. ad Matth. 23. 5. &c.

III.

De Preci-

III.

In Ritu PRECUM maxima ubique harmonia est. Harum

tan-

tanta est æstimatio apud Mohammedanos, ut non dubitent asseverare illas esse *عمان الدين فمن اقامها فقد اقام* bus, earumque tempore.

الدين كلها ومن دركها وقد عدم الدين

كلمة Columnam Religionis, quam qui confirmat, totam

*confirmat religionem: qui vero relinquit, totam destruit religionem: hinc illæ in Corano toties commendantur. Judæi quoque precibus illas censeant, apparet, quod iis *עבודת אל* cultus vocentur. Distinctius consensum notabimus, si ad Precum tempora, locos, & ritus paulo exactius attendamus. Stata precum tempora*

مواقين الصلاة observant Mohammedani, quorum I. est

Tempore auroræ. II. Circa meridiem. III. Post meridiem sub vesperam. IV. Sole occidente. V. Media nocte. Eodem fere modo, quamvis nonnulla intercedat differentia, tradit Celeb. *de Dieu in comment. ad Act. Apost. c. III. v. 1.*

Quem vide. Accurate tradunt Arabes initia horarum, quæ precibus destinatae sunt: ita ut initium horæ I. fit *ادا مطلع الفجر*

Quando prodit aurora. II *اذا زالت الشمس* *Quando*

declinat sol a cæli culmine III. ادا خرج وقت الظهر

Quando exit tempus meridiei. IV. ازا غرب الشمس

Quando occidit Sol. V. ازا غاب المغرب *Quando recessit*

plane crepusculi rubor, & albedo, & nox ingruit. Judæi quoque stas precandi horas observant, quarum ordinem in compendio tradit R. Maimonides in Fad Chasaka, tract. de Precib. c. 1.

§. 10. נמצאו התפלות בכל יום שלש ערבית ושהרית

ובמועדים ובראשי חדשים ארבע שלשה של כל יום ותפלת

המוספין וביום הכפורים חמשה ארבע אילו ותפלת נעילה

Tres preces sunt singulis diebus, Nocturna, Matutina & Mincha. Diebus vero Sabbathi, & diebus festis, ac Calendis, quatuor, Tres nimirum quotidiana, & una superaddita; Die autem Expiationum quinque, quatuor illæ cum oratione clausula

Quem in finem stas quoque precandi formulas habent, quæ olim

18. constituta sunt a viris Synagogæ Magnæ, vide *R. Davidem Ganz in צמח דוד* pag. 56. *edit. Vorst.* sic etiam Mohammedani singulis horis preces accommodant, quas videre licet in *Hottingeri Hist. Eccles. Tom. VII.* qui ex M. S. Arabico nonnulla specimen exhibet pag. 494.

IV.

IV.
De Locis
precum.

In Locis ubi preces peragenda sunt, superstitioni admodum sunt Judæi, & inter legitima precum requisita numerant תיקון המקום, *dispositionem loci*: majoris enim efficaciam esse illas existimant, quæ in locis Sanctis, Hierosolymis, vel in Synagogis aut acroateis funduntur. Credunt nempe Loci ipsius qualitatem non parum huc conferre, כי הוא המקום המיוחד המוכן לשכינה, *quoniam hic locus consecratus est, aptusque quem Deus inhabitet, quod probare conantur ex Genes. 28. 17.* sic enim argumentantur: הלא תראה יעקב אבינו שלא תלה המראות אשר ראה לא בזכות נפשו ולא באמונתו ובר לבבו אבל תלה אותם במקום כמו שאמר ויירא ויאמר מה נורה המקום הזה, *Nonne respicis Jacobum, Patrem nostrum, qui non suspendit visiones, quas vidit, a merito suo, nec fide sua, aut puritate cordis sui, sed suspendit a loco, quemadmodum dictum est: Et timuit dixitque, Quam verendus est locus iste.* Et notum est Epitheton, quo Hierosolymam ornant, uti קדושה, *Sanctam* etiam teste moneta Judaica, quæ occasionem deditur *Herodoto* Urbem *Cadytin* memorandi. Item prope sepulcra Sanctorum virorum libentur preces concipiunt. Ita ad sepulcrum *R. Meir* precari quotidie Judæos מתפללין בכל יום יהודים refert *R. Benjamin in itiner. pag. 77.* idemque de sepulcro *Ezra* ad *Samuram* fluvium hæc memorat ועשו לפני קברו כנסת גדולה ומצד אחד הישמעאלים עשו בית התפלה כרוב הכתם בו ואוהבים את יהודים מפני זה באים הישמעאלים להתפלל Quæ sic vertit *Clar. L. Empereur.* *Ante ejus sepulcrum magna Synagoga edificata est: & ab altera parte Mohammedani magno in ipsum amore oratorium construxerunt, Judæosque diligunt Mohammedani, qui ideo ad preces conveniunt.* En manifestum consensum, cum ad eundem locum precandi causa con-

confluant Judæi & Mohammedani. Refert idem pag. 76. Judæos Babylonios בכנסיות ועליית דניאל, in Synagogis & Danielis frequenter precari. Imitantur horum institutum Mohammedani, quorum hæc sententia est. *والصلاة في*

المسجد الحرام ومسجد الرسول فيها افضل من الصلاة في سائر المساجد والصلاة في مسجد الرسول افضل من غيرها صلاة فيما سوا

Preces in Templo Meccano & Templo Apostoli (Medinensi, ubi sepultus est Mohammed) præstant precibus quæ in reliquis templis funduntur. Et Preces in Templo Medinensi conceptæ meliores sunt mille precibus, quæ alibi funduntur. Hisce & similibus artificiis præparantur Muslimi, ut alacriori animo peregrinationes Meccam & Medinam versus instituunt, & pericula viæ & vitæ fortius subeant: quæ nequaquam tanto zelo peragerentur, nisi persuasum haberent creduli Arabes, efficaciam precum, & cultus religiosi, majorem iis in locis esse, quorum sanctitatem tanto opere commendant eorum Antistites.

V.

In Precandi ritu respectus ad *Kiblam* non minimi est momenti. *Kibla* vox Arabica est *قِبْلَة*, & notat illam vel cœli vel terræ plagam, cui se obvertunt precantes. Ita Judæorum *Kibla*, Hierosolyma est, Arabum Mecca, aliorum aliud. Unde eleganter hanc vocem ad Deum retulit *Ibn Phered*, Poeta Ægyptius, Eumque sic alloquitur

يا قِبْلَتِي فِي صَلَاتِي

أَنَا قَوْمِي أَصْلِي

O *Kibla* mea in precibus meis,

Quando precaturus consisto.

Pium sane & laudandum propositum, Deum in precibus ut *Kiblam* intueri! Judæi ergo, ubicunque terrarum essent, oculis in Urbem & Templum conversis Deum supplices orabant, & inter alia precum requisita & hoc numerant *עמידה נכח המקדש* *rationem versus sanctuarium.* Unde & parietem Templi occi-

dentalem respexisse Hizkiam, quando (Jef. 38. 2.) ægrotans dicitur ad parietem se convertisse Judæi existimant: quod ita ex mente Jonathanis proponit *Abarbinel*, *ולדעתה ינתן הקיר הוא*, כותל בית המקדש ר"ל כותל מערבי *juxta sententiam Jonathanis per parietem intelligitur paries Templi S. Occidentalis*. Videatur Targumista in Bibl. Buxtorf. ubi facies Hiskiae versa dicitur *לכותל בית מקדשא*, *ad parietem domus Sanctuarii*. Ita & in Urbis Hierosolymæ everfione τῶν ἐκπιπέοντων ἕκαστος ἀτρέσας εἰς τὸν ναὸν ἐφθέγγετο, *morientium quisque fixis oculis templum intuebatur*, teste Euseb. Hist. Eccles. L. III. p. 78. edit. Paris. quasi ultimis precibus Deo se commendarent. Et legimus in *Arba Turim part. 1.* אם היה עומד בח"ל יהוור פניו כנגד ארץ ישראל ויכון גם לירושלים ולמקדש *Si quis precaturus consistat extra terram Israeliticam convertiat faciem suam ad terram Israelis, & respiciat Hierosolymam*. Imitatus est hunc ritum Mohammed, qui & ipse, dum infestam sibi habebat Meccam, Hierosolymas respexit. At postea Meccam uti Kiblam habendam esse præcepit. Quod videntur innuere verba SURAT. II. 136. *سيقول السفها من الناس ما وليهم عن قبلتهم التي كانوا عليهم قل لله المشرق والمغرب* *Dicent stulti, quid avertit illos a Kibla, quam habebant? Dic iis: Dei est Oriens & Occidens, & ille dirigit, quemcumque vult, in viam rectam: & paulo post, versu 139. قول وخذرك شطر المسجد* *Et converte faciem tuam versus Templum Meccanum, & ubicunque fueritis, facies vestras eo convertite*. Quæ verba iterum bis repetuntur *ibid. vers. 144. & 145.* Synonyma itaque apud Arabes sunt *Kaba* sive templum Meccanum, & *Kibla*, unde أهل القبلة *populus Kibla* vocantur.

VI.
De gestibus incli-

VI.
Gestus inclinationum, sessionum, similesque definiunt in quibuslibet precibus Judæi. Ita quoque כריעות, seu προσκυνήσεις assignant

assignant precibus ordinariis. Vide Maimonidem in *Hilch. Tephill.* nationum
& in legitima precum dispositione requirunt תיקון הדבור, *dispo-* &c.
sitionem corporis. Ad eorum exemplum Mohammedani singulis
precibus certas incurvationes tribuunt: quem ritum ipsi

vocant. Notat illa vox (ab *Rad.* ر = ע, *Hebraic.* כרע ori-
unda) capitis inclinationem, quæ inter precandum solet fieri, ita
ut manus imponantur genibus, vel depressum dorsum æqualiter
exporrigatur: & cum hic ritus in precibus maximi habeatur mo-
menti, simpliciter hoc vocabulum pro precibus usurpatur. Non
lubet heic omnes Arabum iugas, quæ hæc materia scater, *والتد*
والتد persequi; quot incurvationes, quot sessiones, quot adora-
tiones, aliique milleni ritus observandi sint. Qui operæ pretium
id duxerit, *Cotovici* itinerarium adeat.

VII.

In commendanda *Eleemosynarum* erogatione multi sunt Moham-
medani. Milics in Alcorano hæc formula occurrit *ادوا الزكوة*,
VII.
De Ele-
emosynis.

Date eleemosynas: & tradunt recentiores *Muslimi*
صدق بصرة وادعاهما حتى لا تعلم شمالا ما
اذتت, *Eum, qui eleemosynam dederit in occulto,*
adeo ut sinistra ejus non noverit, quid dextra expenderit, umbra
solii Divini protegendam esse. Notamus vocabulum *صدقة*,
esse ipsum *Hebræorum* צדקה, *justitia*, quo nomine eleemosy-
nas illi insigniunt. Vide *Eliam in Thisbi*. Porro *Judæi* quoque in
commendandis *Eleemosynis* multum laborant, & credunt, שקולה
הצדקה כנגד כל המצוות *Eleemosynam æquivalere omnibus*
preceptis. Tritum est illud *Rabbinorum* effatum, גדול העושה
צדקה בסתר כמשה ר' *Major est datus eleemosynam in oc-*
culto, Mose Magistro N. Ratio datur in *Pirusch Sentent. Moral.*
Ben Syra, שהרי במושה כתיב כי יגודתי מפני האף והחמה, *De*
Moise enim dicitur (Deut. 2.) Timui a facie ire & furoris tui:
verum de eo, qui eleemosynam pauperi dat in occulto scriptum est.
(*Prov.*

Nizzach.
p. 133.

(Prov. 21.) *Munus in secreto datum, placat furorem.* R. Lipman sacrificiorum loco substitutas hodie eleemosynas scribit בּוֹטוֹן ליתן צדקה כנגד הקרבן vide Haksplan. Nos. ibid. p. 400. qui plura ejus farinæ testimonia collegit.

VIII.
De jeju-
niis.

In *Jejuniorum* observatione paria faciunt cum Judæis Mohammedani. Notum est ex Historia Lucæ Evangelica, bis quavis hebdomada jejunasse Judæos & præter stata jejunia habuisse העניוּת הַיְהוּדִי, *jejunia hominis singularis*, quæ unicuique in casu speciali observanda essent. Pharisei quidem sæpius & molestius jejunabant, unde de R. Josua Fil. Ananias narratur הוֹשְׁהוּרֵוּ פָּנָיו כַּסְפָּנֵי הַעֲנִיּוֹת, *quod nigra fuerit facies ejus præ jejunio.* Hodierni vero Judæi tam splendide cuticulam suam curant, ut non sit, quod tantam expectent miseriam: & ne verpuli inedia perirent, constituerunt Rabbini tota nocte, quæ jejunium antecedit, licitum esse, genio indulgere, donec luceat oriens; tunc enim, stomacho bene præparato jejunandum est. Vide plura de jejniis Hebræorum in *Massechet Taanith*. Ad exemplum Judæorum sua observant jejunia Mohammedani, de quibus fuisse egerunt *Gabr. Sionita*, & *Pocok. in Spec. Hist.* p. 308. & alii. Jejunia in casu speciali (Hebræorum הַיְהוּדִי הַיְהוּדִי) jubentur in *Alcorano* SURAT. IV. 49. v. 91. LVIII. 5. Et quemadmodum Judæi celebrant famosissimum diem decimum mensis *Tisri*, jejunio, quod עֶשְׂרִי vocant, destinatum, ita & Mohammedani diem decimum mensis Moharram communi jejunio consecrarunt, quem ad imitationem Hebrææ vocis עֶשְׂרִי אֲשׁוּרָא vocant. Nec dissententur ipsi Arabes hujus diei, jejunio destinati, usum a Judæis didicisse Mohammedem, quando hoc tempore Medinæ Judæos jejunantes cerneret. Celebre præterea jejunium est mensis *Ramadani*, de quo dicunt شهر رمضان أصل من صوم jejunium diei unius in mense Ramadan præstat jejunio triginta dierum mensis sacri. De illo *Gol. ad Alfrag. liam* vide. Solent quoque interdium jejunare, noctu vero pergracari, uxoribus suis adesse, & potum *Coffy* maxima copia ingurgitare.

Gol. Nos.
ad Alfrag.
p. 9.De gelli-
bus incli-

.5099)

IX.

IX.

IX.
De Peregrinationibus.

Nunc ad *Peregrinationes*. Quanti habeantur illæ apud Judæos, ipforum confessio & praxis edocebunt. *R. Schem Tof* in *Serm. de penitentia*, vult poenitentem peregrinari. Sic enim ait, גולה ממקומו מכפר עון *Migret ille de loco suo, nam migratio, seu peregrinatio, expiat peccatum.* *R. Abraham*, in *Neve Schalom*, probare conatur peregrinationem non parum conferre ad assequendum influxum divinum, ex eo, quod varietas locorum efficit varietatem plantarum. De praxi Judæorum testantur *Historiæ Evangelicæ*, quando *Prophetarum sepulcra* ab iis visitari affirmant. Et *R. Benjamin* in *Itinerar.* p. 78. de sepulcro *Ezechielis* hæc refert, באים מארץ מרחק שם לתפלל מראש השנה, עד יום הכפורים ועושים שם שמחה גדולה *Huc e locis remotissimis precandi causa confluunt; inde ab initio anni usque ad festum expiationis, magna que agitant gaudia.* Paria narrat de *Mohammedanis* pag. 79. וגם בני גדולי ישמעאל באים להתפלל שם *Etiamque magnatum inter Ismaelitas filii precandi causa eo confluunt.* Videatur quoque *R. Abravanel de Cap. fid.* c. XII. Judæos adeo imitantur *Muslimi*, ut ad eandem *Abrahami ædiculam* una cum ipsis peregrinari non recusent, teste *R. Benjamin*. Solent quoque sepulcra *Mohammedis*, *Alis*, & si qui sunt alii, religiose visitare; imprimis *Templum Meccanum* quotannis visitant juxta *mandatum Mohammedis*. Vide *SURAT. II. 119.* & *v. 98.* Illud nulli infidelium intrare licet. Vide *SURAT. IX. 28.* Processionem quoque inter *Zafam* & *Mervam* (qui sunt montes prope Meccam) instituunt, cujus meminit *SURATA II. 153.* ان الصفا والمروة من شعائر الله فمن حج البيت او اعتمر فلا جناح عليه *Utique Zafa & Merva, sunt loca Deo sacra. Et qui peregrinatur ad eam Meccanam, aut ibi moratur, crimini non vertitur, si circumeat illa.* Quanti hunc ritum æstiment, vel id docet, quod, cum anno *Hegiræ 317 Kermatiani* peregrinationes hæcæ suis latrociniiis, *Duce Abudhabero*, infestas redderent, & per 22 annos nobilis ille cultus cessaret, scribant

Arabes hoc infortunium tale fuisse, ut nihil in Islamismo simile contigerit. Et huc quoque tendit Historia SURATÆ IOJ, Quam explicat Pocock, in Not. ad Spec. Arab. p. 60.

X.
De Aver-
fatione
suilla,
fanguinis,
&c.

X.

Abstinentiam a cibis immundis, suilla imprimis, morticinio, sanguine & idolothytis, aliunde non hausit Mohammed, quam a Judæis. Licet enim Suilla abstinuisse antiquos Arabes tradat Plinius (unde morem hunc e Saracenisimo derivandum esse colligi posset) nulla parte nostram sententiam infirmat. Si enim omnes Arabes intelligit, manifesto fallitur; cum Maimonides (qui propius & accuratius eorum mores, & scripta inspexit, quam Plinius, qui de gente remota testatur) contrarium doceat. Si quosdam innuit, consuetudine fieri potuit, ut paucorum mores in omnes diffundantur; vel fortasse nonnulli ex naturali ἀντιπαθειᾷ aut obliterated πατροπαράδοτῶ traditione, ab iis abstinuerunt. Quicquid sit, constat nullo præcepto aut Lege Divina Arabibus in Saracenisimo interdictum fuisse porcinae carnis, aut sanguinis esum. Sed Mohammed expresse id vetuit SURAT. V. 4.

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ الْمَيْتَةَ وَالْدَّمَ وَالْحَمَّازِ وَرِيسَ مَا أَهْلَ لَغَيْرِ اللَّهِ بِهِ وَالْمُتَخَذَةَ وَالْمَوْقُوتَةَ وَالْمُتْرَدِيَةَ
Prohibita sunt vobis, morticinium, sanguis, & caro porcina, & vitima, super qua invocatum est aliud quam Dei nomen, & suffocatum, & fuisse necatum, & præcipitatum ex alto, & cornu petatum, & quod comederunt ferae. Confer SURAT. VI. 146. & XVI. 116. ubi eadem fere repetuntur. A Judæis hæc defunta esse quis dubitet? Illos enim, excepto idolo, nil magis horrere quam porcum (ideo דָּבָר אֲחֵר dictum) nemo ignorat. Et notus est, ex Suetonio, elegans Imperatoris Augusti de Herode jocus,

Herodis mallem porcus quam filius esse.

Porro morticinium, suffocatum, laceratum a feris, sanguinemque, inter אֲכִילָה אֲסוּרִי prohibita esui, numerari, neminem latere potest. Quamobrem hisce diutius non inhæremus.

XI.

XI.

Divortia leves ob causas Utrique permittunt. Judæi certe defultorio nimis animo מֵיֵאוּנִים, *repudiorum* consuetudini indulserunt. Ita Herodias, a Philippo dimissa, Herodi nupsit; & Drusilla, ab Azizo relicta, cum Felice vinco nuptiali ligata est. Licebat enim, secundum scita scholæ Hillelianæ, uxorem repudiare, si ea liberis pariendis inepta, si austera sit, si cibos non factis delicate præparet, vel si ipse domi formosiores habeas, vel mutuus intercedat consensus. Ita in *Dialogo Ben Syra*, ait Rabbi אֲנִי רוֹצֵה לְגַרֵּשׁ אֶת אִשְׁתִּי בְּשִׁבִיל שֵׁשׁ בְּחֻצְרֵי אִשְׁתִּי כִּיּוֹתֵר *Volorepudiare uxorem meam, quia domi formosiores puellam habeo.* Unde non abs re levitatem animi Judæorum increpuit, dum in his terris viveret, Servator noster. *Matth. V. 31.* & alibi. Certe maxima erat repudiandi conjugem libertas, quæ omnis modestiæ & vincli maritalis limites transfiliit. Si quis enim a Rabbino hoc vel illo, quo familiariter utebatur, licentiam dandi כְּרִיתוֹת סֵפֶר, *Formulam divortii* impetrasset, ilico conclamatum erat. Quod cum animadverterent moderatiores Judæi, titulum טוֹרָה, *Doctores* excogitarunt, ut non nisi a Doctore βιβλια Σωσώτας quirentur exigi: qui cum rarius crearentur, rarius quoque conjugum repudia contingere debuerunt. Imitantur Judæos Mohammedani; ipse enim Pseudopropheta suis divortia concedit SURAT. IV. 23. & 24. فَاِنْ كَرِهْتُمُوهُنَّ فَعَسَىٰ اَنْ تَكْرَهُنَّ شَيْئًا وَّيَجْعَلَ اللّٰهُ فِیْهِ خَیْرًا كَثِیْرًا وَاِنْ اَرَدْتُمْ اِسْتِیْدَالًا زَوْجٍ مَّكَانَ زَوْجٍ وَاَقْبَبْتُمْ اَحَدَهُنَّ قَنْطَارًا فَلَا تَخْزُوا مِنْهُ شَيْئًا اِذَا خَذْتُمُوهُنَّ *Et si abhorreatis eas (uxores vestras) forte abhorretis aliquid, in quo Deus bona multaposuit: at si velit commutare uxorem loco uxoris, & dedistis uni illarum talentum, ne recipite ab iis. An capietis illud odiose & in crimine manifesto.* Hinc orta est immoderata divortiorum licentia, cujus rei exempla in historiis Muslimorum passim obvia sunt. Ita de Walide refert Ebnol Amid Elmacinus quod LXIII. uxores duxerit & dimiserit.

XI.
De licentia Divortiorum.

XII. Denique pessimam *Jurandi* per quælibet obvia consuetudinem, quæ in Alcorano frequens est, unde hausit Mohammed quam a Judæo *Abdalla*, qui suum & suæ gentis turpissimum cacoëthes Mohammedi affricuit. De Judæis testatur Historia Evangelica *Matth. v. 33. XXI I. 27.* ubi differentem fuisse *Ligifootum* consule. Jurabant ordinario בהיכל *per Templum*, המזבח, *per Aliare*, בירושלים, *per Hierosolymas*, בשמים *per Cælos*, בראשי *per caput meum*. Ita & Mohammedani nil magis in ore habent, quam واللہ, *per Deum* برسي *per caput meum*, quod testari possunt, qui eorum consuetudinæ usi sunt, uti *Golius* & *Hottingerus*, qui, dum in ædibus *Golii* habitabat cum Mohammedanis Mauris egit sæpius. Amplissima juramentorum feges in ipso Corano est uti SURAT. XXXVI. دو اقران الاحکيم *Per Alcoranum doctum* SURAT. XLIII. I. والکتاب *Per Librum manifestum*. SURAT. LI. I. والذاريات *Per Ventos celeriter pratererunt*. SURAT. LII. I. ذرا *Per Montem, & Librum nitide delineatum in pergameno explicito* (intelligit sine dubio Librum ab Angelis conscriptum, in die Judicii explicandum, de quo videatur *Golii Lex. v.* والطور و کتاب مسطور في رق منشور والبيت المعمور, *Per templum quod visitatur Mecca*. SURAT. LXVII. I. (رق) والقيوم *Per Calamum*. xc. I. والزمين والزيون *Per ficus & olivas*. LXXXIX. I. والفجر *Per Auroram*. CIII. I. والعصر *Per Vesperam*. LXXXVI. I. والسما والطارق *Per Cælum & Phosphorum*, & *ibid.* v. II. والارض ذات *Per Terram, qua emittit germina; ut alia multa, in ultimis Alcorani capitibus obvia, juramenta omittam. Hisce omnibus adjicere possemus nonnulla, quæ consensum Utriusque Pleu-*

Pseudotheologiae firmarent amplius. E. G. Quod utrique *Penitentiam* magnopere commendent, *Decimas* dare jubeant, & *Somniorum* curam habeant maximam. Verum quia hæc latius extendere hujus *Exercitationis* limites non permittunt, transimus ad *Fabellas* & *Historias*, ut in iis, juxta seriem *historiæ* *Biblicæ*, *Consensum* *Mohammedani* cum *Judaismo* ostendamus. Sed ex messe modo manipulum.

S E C T I O III.

In *FABELLIS* & *HISTORIIS* *Mohammedanorum* & *Judaorum* *Consensum* ostendens.

T H E S I S I.

DE Adamo, quot & quanta nugentur Mohammedani, vix aliquis crediderit, nisi qui Arabum monumenta consuluit. En textum Alcorani, quem e scriptis Judaicis haustum mox probabimus, SURAT. II. 28. & seqq. *وان قال ربك*

I.
Quæ narrent de Adamo Judæi & Mohammedani.

للملائكة اذى جاءل في الارض خليفه قالوا اذى جعل فيها من يفسد فيها ويسفك الدما ونحن نسمع بحمدك ونقدس لك قال انى اعلم ما لا تعلمون وولم ادم الاسما كلها ثم عرضهم على الملائكة فقال اذى يوزى باسمها هولان كنتم صادقين قالوا سبحانك لا علم لنا ما علمتنا اذى انت العليم الحكيم قال يا ادم اذىهم باسمائهم فلما اذىهم باسمائهم قال الم اقل لكم اذى اعلم غيب السموات والارض

quando Dominus tuus dixit Angelis, ego ponam Chalipham (vicarium) in terris, dixerunt: Num pones in ea talem, qui corrupte agat & sanguinem effundat, cum nos laudes tuas celebremus & te sanctificemus? Dixit, Ego scio quod vos nescitis. Et docuit Adamum nomina omnia; & postea Angelis ea proposuit dicens: Indicate mihi harum rerum nomina, si estis veraces.

Dixerunt illi: absit; non est nobis scientia ullius rei, nisi quam nos docuisti. Tu certe sciens & sapiens es. Dixit Deus, O Adam, indica ipsis horum nomina, & cum indicasset illa, dicebat Deus, Nonne dixi vobis me scire secretum caelorum & terra? Continuationem ejusdem historiae plenior exhibebit SURAT.

VII. 10. قلنا للملائكة اسجدوا لادم فاسجدوا الا

اجليس لم يكن من الساجدين قال ما منعك

ان لا تسجد ان امرتك قال انا خير منه خلقتني

من نار وخلقته من طين

Diximus Angelis, adorate Adamum, & adorarunt omnes, excepto Ibliso (Satana) qui non fuit ex adorantibus. Dixit (Deus) Quid impedit te, quominus adores id quod praecepi? Respondit ille. Ego sum praestantior eo, creasti me ex igne, at illum ex luto. Repetitur eadem fabella ad nauseam, adeo Mohammedi illa placuit SURAT.

xv. 27. 28. 29. xvii. 63. xviii. 48. xx. 115, xxxviii. 71.

Conferantur haec cum nugis Rabbinorum super hac materia, quas R. Eliezer in Pirke sic proponit cap. viii.

אמר הק"ב ה' למלאכי השרת בואו ונגמול חסד לאדם

Dixit Deus S. Bened. Angelis ministerii: Venite & beneficentiam praestemus

Adamo. Etpaulo post, cap. ix. אמרו מלאכי השרת לפני

ה' הק"ב ה' רבון כל העולמים מה אדם ותדעו אדם להבל

דמה אין על עפר משלו אמר להם מה שאתם מקסלין

אותי בעליונים הוא מיוחד אותי בתחתונים ולא עוד אלא

יכולין אתה לעמוד ולקרוא שמות לכל הבריות עמדו ולא

יכלו מיד עמד אדם וקרא שמות לכל הבריות שנ' ויקרא

האדם שמות לכל הבהמה

Dixerunt Angeli ministerii coram

Deo S. Bened. Domine omnium orbium, quid est homo ut cognoscas eum? homo vanitati similis est, neque est supra pulverem dominium ejus. Respondit iis: Quid vos me celebratis in excelsis,

qui Unus & idem sum in inferioribus. Et num vos poteritis surgere & vocare nomina omnium creaturarum? Surrexerunt, sed non potuerunt (nomina dare) Mox surrexit Adam & appellavit omnes creaturas nominibus suis, juxta illud quod dictum est

Gen. 2. 20. Dedit Adam nomina cuilibet bestia. Idem narratur in Commentario R. Mosis, dicti הדרשן, Commentatoris, ubi hæc legimus דבר הק"ב"ה" למלאכי השרת השתהו לו באו מלאכי השרת לרצונו של הק"ב"ה" והשמן היה גדול מכל מלאכי השמים וידבר לחק"ב"ה" ר"ש"לע" יצרת אותנו מזיו שכינה ותדבר נשתהוה לאשר יצרת אותו מעפר האדמה דבר לו הק"ב"ה" זה שהוא מעפר הארע יש בו מן החכמה מן הבינה שאין כך ויהי כי לא אבה להשתחות לו ולא שמע לקולו של הק"ב"ה" טרדו מן השמים והיה שמן Dixit Deus S. Bened. Angelis ministerii, ut supplicarent ei (Adamo) Venerunt Angeli ministerii ad Dei Beneplacitum. Satan vero major erat omnibus Angelis in celo: locutus est igitur Deo S. Bened. & ait, Domine mundi, nos creati sumus ex splendore Divinitatis, & tu dices nobis ut adoremus illum, quem de limo terra formasti? Dixit ei Deus S. Ben. In isto, qui de limo terra est, plus sapientia & intelligentia, quam in te, est. Evenit ergo, cum nollet ei supplicare, nec obedire voci Dei S. Ben. expulsus est caelis. Quis summam utrobique harmoniam non perspicit?

II.

Quod poenitentiam egerit Adamus, & quo modo, confiden-

ter tradit Mohammed SURAT. II. 35. **فَتَلَقَىٰ آدَمَ مِن رَّبِّهِ**

كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ اذنه هو انواب الرحيم

Nactusque est Adam a Domino suo verba, & conversus est ad ipsum; ille enim est conversor misericors. Idem Judæi, uti ex Capitulis R. Eliezeris cap. xx. manifestum est. באחד בשבת

נכנס אדם במי גיחון העליון עד שהגיעו המים עד צוארו

Quodam Sabbatho ingressus est Adam aquas G' hon superioris, donec pertingerent aqua ad collum ejus:

& supplicatus est decem diebus Sabbathorum. Mox subdit:

מה עשה הק"ב"ה" פשט יד ימינו והעביר את הטאתו

Quid fecit Deus S. Bened! Extendit dextram suam & removit ab eo omne peccatum ejus, & recepit

conversionem ejus. Porro Adamum expulsam *علي جبل*
سرفديب in montem ex montibus, India *جبال الهند*,
Sarandib, Mohammedani scribunt. *Ismael Abulfeda* montem
 في جزيرة *سرفديب* *Rahonem* memorat *الرهنون*,
 هيطة *عليه* *انم* من الجنة *الجنة*,
 in quam translatus est ex Paradiso Adamus. Ita variant Mussimi,
 nunc *Sarandib* montem, nunc Insulam, aut fluvium nuncupan-
 tes. Vide *Selden. Jus. Nat.* p. 342. Inter Judæos paria refert
 R. *Abraham Zacuth* in Historia, quam *ספר יוחסין* inscripsit.

III.

III.
De Caino
& Abele,
cum ge-
mellis.

Gemellos natos esse cum *Caino* & *Abele* narrant Mohammeda-
 ni, si fides vetustissimo Libello, Theologiæ Mohammedis,
 qui ex Arabico versus Retinensi editioni subjunctus est. Ibi enim
 dicitur, omnes Evæ partus, præter *Seth*, gemellos fuisse, sin-
 gulos ex masculo & femina. *Patricides* (nam a Mohammedanis
 ad Christianos quoque orientales hæc fabula derivata est) nomina
 gemellorum, nequis dubitet, referre non veretur. Cum *Caino*,
 inquit, nata est puella *أزرون*, *Azron*; cum *Abele* *أوجن*
Awim. Didicerunt hæc a Judæis, perpetuis suis Dictatoribus
 Muslimanni; at variant nonnihil eorum sententiæ. In *Falkut*
Hattorah fol. X. col. 3. dictum Rabbini proponitur. *נולד קין*
ואשתו תאומתו עמו ויולד הבל ואשתו תאומתו עמו ר'
אומר קין והבל תאומים היו ותהר ותלד את קין וגו'
Cain natus est cum uxore sua gemella, & Abel natus est cum uxore
sua gemella. Rabbini dicunt. Cain & Abel erant gemelli, juxta id
quod dicitur (Gen. iv. 1.) & concepit & peperit Cainum. Nec
abludit R. Abraham: אמרו רזל שנולדו עמו שתי תאומות,
Dicunt Rabbini, quod cum eo (Abele) nata sint dua gemella:
 & mox, *יצא קין בראשונה הוא ותאומתו ואחר כך יצא הבל*,
 עם שתי תאומות, *Primum prodiit Cain, una cum sorore sua ge-*
mella, & postea prodiit Abel cum duabus suis gemellis. R. Eliezer

Tzeror
Hamor
fol. 1x.
col. 2.

in Pirke cap. xx1. observat R. Jose id dici, Cainum & Abelem gemellos fuisse. Eadem sententia fuit R. Mosis Haddarschan עלו למעלה שנים וירדו שבעה קין ותאומתו הבל ושתי Adscenderunt ad lectum duo (Adamus & Eva) & descenderunt septem, Cain & Soror ejus gemella, Abelus & dua ejus gemella (nam in textu est) & addidit parere fratrem suum Abelem.

IV.

IV.

Caini & Abelis colloquium pari audacia referre (licet Scriptura taceat) Judæi & Mohammedani sustinuerunt. Fateor, aliter quodammodo in Judaicis monumentis narratur, aliter in Alcorano: sed nonnulla studio pervertisse Mohammedem, ne consensus eluceret, observavimus antea. Quousque convenient, Lector Judicet. Ita legimus SURAT. v. 30.

De Caini
& Abelis
colloquio.

واذل عليهم كما ابني اسم بالحق ان قربا قربانا فتقبل من احدهما ولم يتقبل من الاخر قال لاقتلنك قال انما يتقبل الله من المتقين لمن بسطت الي يديك لتقتلني ما انا فيما سطر يدي اليك لاقتلنك اني اخاف الله رب العلمين اني ارجو ان تموا باثمى واثمك فتكون من اصحاب النار وذلك جزا الظالمين Narra illis historiam filiorum Adami in veritate.

Quando offerebant oblationes suas, & accepta fuit ab uno, & non accepta est ab alio, dixit hic; occidam te: Dixit ille, Deus acceptum habet id omne quod faciunt ejus cultores, & si tu extendas manum tuam ad occidendum me, non tamen ego extendam manum meam ad occidendum te; certe ego Deum timeo, qui Dominus est seculorum. Utrique ego volo ut meum pariter & suum reatum in te suscipias & tu eris ex sociis ignis (infernalis) & hac est poena impiorum. Non dissimilia legimus in Targum Hierosolymitano אמר קין להבל אחי לית דין ולית דין לצדיקיא ולא

לאתפרע מן רשיעיא ולא ברחמין אתבר עלמא ולא ברחמין הוא מדבר מן בגלל מה אתקבל קורבנך מנך ברעו ומני לא אתקבל ברעוא עניי הבל ואמר לקין אית דיו ואית מתן אנר טב לצדיקיא ולא אתפרע מרשיעיא וברחמין אתברי עלמא וברחמין הוא מדבר ברם בפרי עובדין שבין הוא מדבר על דהון עובדי תקנין מן דידך אתקבל קרבני מני ברעוא ומנך לא מתקבל ברעוא

Dixit Cain Habeli fratri suo: Non est iudicium, neque iudex, nec seculum futurum, nec merces bona iustis danda, nec vindicta in impios exequenda: nec in misericordia creatus fuit mundus, nec in misericordia dictum fuit, quod oblatio tua recepta fuerit in beneplacito, mea autem ita recepta non fuerit. Respondit Abel & dixit fratri suo: Est iudicium, & est iudex & est seculum futurum, est merces bona iustis danda & vindicta in impios exequenda, & in misericordia creatus est mundus, & in misericordia dictum fuit (at de fructibus bonorum operum dictum fuit) quod opera mea recta prae tuis fuerint, in beneplacito acceptam fuisse oblationem meam, tuam autem eo modo non fuisse approbatam. Videtur hæc fabella ortum traxisse ex verbis Genes. iv. 8. quæ interruptum & hiantem sensum præse ferre iudicabant Iudæi, unde ex Lege non scripta hæc supplere voluerunt.

V.

V. De Sepultura Abelis.

Sepulturam Abelis ita narrat Mohammed SURAT. v. 34.

فبعث الله غرابا يمحش في الارض ليرويه كيف يوارى سواة اخيه قال يا ويلتي اعجزت ان اكون مثل هذا الغراب فوارى سواة اخي
Et misit Deus corvum, qui terram fodiebat, ut occultare posset cadaver socii sui; dixit Cainus: va mihi, num tam impotens sum ut non possim huic corvo esse similis & occultem fratrem meum: & evasit pœnitens. Hausta hæc a Iudæis esse ostendunt Capitula R. Eliezeris, ubi hæc legimus cap. XXI.

והיו אדם ועורו יושכים ובוכים ומתאבלים
 מה לעשות לחבל שלא היו גהנוגום בקבורה בא עורב אחד ולא

וְלֹא הָיוּ יוֹדְעִים וְגו' *Et sed ebant Adam & uxor ejus stentes & lugentes propter eum (Abelē) & nesciebant quid faciendum esset Abeli, non enim assueti erant sepultura. Venit autem illuc corvus quidam, qui socium suum in terra sepeliit coram illorum oculis. Dixit Adam, ut ille corvus fecit, sic ego quoque faciam. Et statim desedit cadaver Abelis in terra.*

VI.

Ad textum Gen. VI. 2. *& viderunt filii Dei filias Adam, quod pulcra essent, nugatur R. Moses Haddarschan, Deum Angelis Schamchazai & Azael concessisse, ut terram incolerent & in ea nomen Dei celebrarent. At quid accidit? ראה שמחוי רבה*

VI.
De Angelis in terram missis.

אחד ששמה אסתירא נתן עיניו בה אמר לה השמיעי לי אמרה לו אני שומעת לך עד שתלמדני שם המפורש שאתה עולה בו לרקיע בשעה שאתה זוכרו מיד למדתה וְגו' *Vidit Schemschusai Dominam quandam cui nomen Asthira. Quae cum ipsi placeret, dixit: Obedi mihi: at illa respondit, non ego obedio tibi, nisi me docueris nomen (Jehova) expositum, cujus virtute tu in caelum adscendis quando illud neminas. Docuit ergo illam, quae eo nominato adscendit in caelum. Dixit Deus S. Bened. cum hac sic fugerit transgressionem faciam illam exemplum, cujus in aeternum sit memoria; statimque Deus defixit illam inter Pleiades. Non aliunde desumpta est fabula Mohammedica, quae in Dialogo Mohammedis cum Abdalla extat. Fuisse nimirum binos Angelos Arot & Marot a Deo in hunc mundum missos, qui, ubi diu probe se continuissent, tandem mulieris formosissimae amore capiebantur, adeo ut ipsam ad concubitum invitarent. Illa promittit, si se docuerint illa verba, quorum virtute in caelum adscendunt, & descendunt. Quod ubi edocta erat, in caelum evolavit, & a Deo in stellam, Luciferum, mutata est. Angeli ipsi suspensi sunt per poenitentiam inter caelum & terram: quod & ipsum R. Moses Commentator ibidem dicit. Vide Raim. Martin. Pag. Fid. p. 939.*

VII.

Abrahami parentem idolorum cultorem imo & fabrum fuisse, cui se opposuerit filius adhuc puer, hinc in ignem conjiciendus, narrant Judaei & Mohammedani. Legimus ea SURAT, XIX. 43.

VII.
De Abrahamo iconoclaste.

xxvi. 30. xxxviii. 89. 90. Inprimis SURAT. XXI. 53. ubi hæc verba sunt, prout ex Arabico vertimus. *Dixit (Abraham) Parenti & populo suo, quales sunt hæc imagines, quas religionis ergo assidue vistati? Responderunt: nos invenimus patres nostros illa coluisse: dixit profecto vos & patres vestri erratis manifesto. Responderunt, num serio id dicis an joco? Dixit ille: Imo Dominus vester Dominus est cælorum & terra, eorumque creator, quod ego testor. Per Deum excelsum, ego dolum struam vestris idolis. Postquam illi tergo obverso abiissent, in fragmenta secuit imagines omnes, excepta maxima, ut fortassis ad illam reverterentur. (Reversi) dixerunt: Quis fecit hoc Diis nostris? certe ille est impius. Dicebant: Audivimus juvenem esse, qui de illis (idolis) locutus est & vocatur Ibrahim. Prodeat in conspectum hominum ut de eo testentur: Dixerunt, Tunc hoc hoc fecisti Diis nostris, o Abrahamæ? Respondit, imo fecit id maximus illorum. Hinc porro conabatur Abrahamus idolorum vanitatem demonstrare v. 66. Subjungitur v. 68 ejus tentatio per ignem. Dixerunt: Urite illum & defendite ita Deos nostros. Diximus, o ignis frigidus sis & salutaris Abrahamo. De igne, paria vide SURAT. XXXIX. 23. xxxviii. 83. 95. Certe non sunt hæc nisi vestigia Mataiologiæ Rabinicæ: Judæi enim narrant Abrahamum omnes Therachi parentis statuas diruisse & in ignem conjectum esse: quæ fabula ex voce אַבְרָם, *Ur Chaldaeorum*, unde liberatus dicitur Abrahamus, originem duxit. At nota hæc sunt, & in scriptis Hottingeri, Heideggeri & aliorum obvia.*

VIII.
De libris
Abrahami.

VIII.
Libros attribuunt Abrahamo Mohammedani. SURAT. LIII. 36. 37. & LXXXVI. I. 19. *في صحف موسى وإبراهيم*,

In libris Mosis & Abrahami. Unde id natum existimemus quam libro זְצִירָה, quem Abrahamo Judæi adscribunt: uti ex *Sepher Fuchasin*, *Cozri*, & ipso libro *Fetzirah*, qui cum Rittangeli notis prodiit, videre est. Cujus libri fingendi occasio nata videtur, ex disputationibus Abrahami contra Polytheismum Sabiorum, quarum meminit Mohammed. SURAT. XXI. 15. xxxviii. 83. uti & Judæi.

IX.

De *Jacobo* Patriarcha scribit Mohammed, quod morti proximus filios suos de colendo uno Deo admonuerit, illosque, interrogatos an Polytheismo & idololatriæ se dederent, respondisse, stare sibi sententiam adorandi unum Deum, Deum Abrahami, Isaaci & Jacobi. *Α'ραφοι* hoc Christianis est, at narratur a Mohammede SURAT. II. 126.

IX.
De Jacobo.

ووعدي بها ابراهيم بنيه
ويعقوب يا بني ان الله اصطفى لكم الدين
ولا تموتن الا وانتم مسلمون ام كنتم شهداء
ان حضر يعقوب الموت ان فلا لبيته ما ذهبون
من بعدي قالوا نعمين الهك والذ ابايكي ابراهيم
واسماعيل واسحق الها واحدا ودين له مسلمون

Et monuit de ea (Unitate Dei) Abrahamus filios suos & Jacobus: o filii mei, elegit vobis Deus religionem & non moriemini nisi Muslimi, (fideles) An estis testes? Cum appropinquaret Jacobo mors, dixit filiis suis; quid coletis post me? dixerunt: Colemus Deum tuum, & Deum Patrum tuorum, Abrahami, Ismaelis & Isaaci, Deum unum, & nos ipsi religiose nos submittimus. Desumptam hanc fabellam esse a Judæis apparet ex

Targum Hierosolymitano, ubi ad Parascham ואתחנן hæc verba כיון דמשא קצא דאבונן יעקב למסתלקא מנו עלמא קרא לתרי עשר שבטיא בנוי ואקים יתהון חזור חזור, לדרגשא עני אבונן יעקב ואמר להון דלמא לשעותא דהוי תרה אבוי דאברהם פלח אתון פלהין דלמא לשעותא דהוי לכן אחוי דאמיה פלח אתון פלהין או לאלהא דיעקב אתון פלהין ענין תרי עשר שבטיא כהדא בלב שלימה ואמר שמע כען ישראל אבינן יי אלהנא יי חד עני יעקב ואמר יהי שמיא רבא מברך לעלם, Cum venisset finis Patris nostris Jacobi, ut e mundo demigraret, vocavit 12 tribus, filios suos, & eos circa lectum suum undique disposuit: Dixit Pater noster Jacobus: Forse idola, que Terah pater Abrahami coluit, coletis, Forse idola

idola que Laban frater matris mee coluit, coletis, aut Deum Jacobi colitis. Responderunt 12 tribus pariter corde perfecto, & dixerunt. Audi nunc Israel, Dominus Deus Noster Deus Unus est. Respondit Jacobus & dixit. Sit nomen ejus magnum & benedictum in secula. Idem narrat R. Abraham in Tzeror Hammor fol. 133. אמר יעקוב לבניו שמא יש בכנס פיסול פתחו כלם ואמרו שמע ישראל כשם שאתה מאמין בה' אחד כך Dixit Jacobus filiis suis, an non foret inter eos profanum quid. At omnes pariter sic profati sunt: Audi Israel quemadmodum tu credis in Unum Deum ita & in animo nostro Deus Unus est. Tunc aperuit Jacobus os suum dixitque (verba illa compendiose scripta in textu ita resolvi debent ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד Benedictum sit nomen gloriosum regni ejus in saculum sempiternum.)

X.

X.
De Pharaone.

Pharaonis & Ægyptiorum meminit Mohammed, & constupratos ab iis Israelitarum uxores, occisosque infantes, memorat.

SURAT. II. 46. وان نجيتناكم من آل فرعون
 يسوموكم سموا العنابي ينذروا اذناكم ويقتلون
 ذنباكم Quando liberavimus vos a populo Pharaonis, qui quaerebant vobis malum pœne, & mactabant filios vestros, & violabant uxores vestras. SURAT. VII. 124. 138. XIV. 6. XXVII. 3.

In Pirke R. Eliezeris eadem narrantur cap. XLVIII. ר' יוסי אמר: R. Jose ait: Ægyptii polluerunt Israelitas, eorumque uxores. Τεκνοφονία narrantur in שמות רבא, ubi dicitur, datum hoc esse Pharaoni leproso a Magis consilium, ut mactatorum infantum Hebræorum sanguine se lavaret.

XI.

XI.
De legislatione
 Sinaitica.

In Legislatione Sinaitica scribit Mohammed, Deum elevasse montem, & minatum esse Israelitis, nisi Legem reciperent, omnes lapsu

lapſu montis occidendos eſſe. SURAT. II. 60. **وان اخذنا**
ميثاقكم ورفعنا فوقكم الطور *Et quando accepimus*
pactum vestrum & extulimus supra vos montem. & SURAT. IV.

ورفعنا فوقهم الطور بميثاقهم وقلنا لهم ١٥٣.
ادخلوا الباب سجدا وقلنا لهم لا تعبدوا في
السميت واخذنا منهم ميثاقا غليظا *Et extulimus su-*
per eos montem, in erectione foederis, & diximus; Intrate por-
tam reverenter, & ne transgrediamini Sabbathum, & ac-
cepimus ab iis promissum durum. Confer SURAT. II. 87. & VII.
 ١٧٠. A Judæis hæc haufit; ita enim R. Schelomo Jarochi ad Exod.

c. XIX. ubi illa verba, **בתחתית ההר**, *ad infimum montis.* **לפי**
פשוטו ברגלי ההר ובמדרש שנתלש ההר ממקומו ונכפה
עליהם כנגינית *Juxta sensum literalem est q. d. ad pedes mon-*
tis, sed juxta sensum mysticum, quod mons loco suo evulsus sit, &
incurvatus super eos instar cupæ vel dolii. Ad eundem textum

hæc observantur in Falkut Hattorah fol. 80. col. I. **מלמד שנתלש**
ההר ממקומו וקרבו ועמדו תחת הר סיני שנ' ותקריבון
ותעמדון תחת ההר *Hinc apparet, montem loco suo eradica-*
tum esse, & quod appropinquaverint (Israelita) & steterint in-
fra montem, juxta id quod dicitur, (Deut. IV. II.) & appro-
pinquantes stabatis infra montem. Vide etiam R. Eliezerem in
Capitulis, cap. XLI.

XII.

De morte *Mosis* paria fabulantur cum Judæis Mohammedani. **De Mose.**
 Hi enim, uti in Dialogo Mohammedis & Abdallæ videre est,
 rixas Mosis & Angeli mortis, difficultatemque eripiendi vitam
 Prophetæ, memorant. Scilicet, juxta Muslimorum sententiam,
Angelus mortis veniebat ad interficiendum Mosen, quem cum co-
gnovisset Moses, quesivit ad quid venisset, respondit: Missus
sum pro anima tua, cui Moses: Qua putas eam eripere? Per os
non poteris, quo locutus sum Deo; nec oculos, queis Deum vidi;
nec aures; queis Deum audivi, nec per manus, queis Dei donum
accepi

accepi; nec per pedes, quæ Sinai contendi. Tunc abiit Angelus. Haud aliter Judæi. Ita legimus in *Historia de morte Mosi*, a Gaullinio edita, quæ Deum hoc modo ad Angelum mortis loquentem introducit מַחֲנֵן אֱלֹהִים יָכוֹל לִישׁוֹל נִשְׁמָתוֹ אִם מַפְנֵי Quomodo ejus animam auferes? an per faciem? Illa mihi in os locuta est, uti scriptum est: Et locutus est Deus ad Mosen a facie ad faciem. An per manus? Illa legem acceperunt. An per pedes? hi caliginem, qua obduetus sum calcarunt, & ad me usque pervenerunt, juxta id quod scriptum est: Et accessit Moses ad Caliginem in qua erat Deus. Nihil in omnia ejus membra potes.

XIII.
De Davi-
de.

XIII.

De Davide multa nugatur in Corano Mohammed, inter alia SURAT. xxxiv. 10. neminit *ساجات* loricarum, quæ usus sit David, uti munimento contra omne infortunium. Confer SURAT. xxi. 80. ubi in a Deo id edoctus esse dicitur. Non aliunde hæc derivanda esse quam a Judæis, monet *Schikhardus* in proœmio *Taarich* Regum Persiæ pag. 53. Hi enim multa garrunt de מִגְן דָּוִד, clypeo Davidis, cui inscripta fuerit figura duplicis trianguli, sibi mutuo implexi, quæ hexagonum refert, cujus quatuor apicibus lateralibus nomen *Jehova* insculptum sit, & medio spatio vox אֱלֹהִים, quæ resoluta per modum Cabbalisticum, *Notaricon*, ita sonat אֱתָא נְבוֹר לְעוֹלָם אֲדָנִי Tu fortis es in æternum, Domine. Et huc trahunt Rabbini phrasin Davidis, in Psalmis frequenter obviam; Tu es scutum meum.

XIV.
De Salo-
mone.

XIV.

Salomonem cum Diabolis rem habuisse, & eorum opera usum scribit Mohammed SURAT. xxvii. 39. xxxiv. 12. xxxviii. 12. ubi dicuntur Diaboli Salomonis Imperio fuisse subjecti, ut ad jussa ejus sub mari se demerferint & domos ædificaverint & piscinas aliaque opera fecerint. Confer SURAT. ii. 96. & xi. 81. ubi leges ad nutum Salomonis ventos in terram labi: & 82. *ومن*

الشياطين

الشياطين من دعوهم له وبعملون عمل نون
 ذلك وكذا لهم حافظين *Et ex Diabolis sunt, qui in
 eius gratiam mari se immergunt, & alia peragunt negotia, & nos
 (Deus hic, uti passim in Alcorano, loqui fingitur) illos custo-
 dimus. Idem Judæi narrant, quod exactius edocet Celeb. Schikhar-
 dus loco citato. Flavius quoque Josephus meminit radicis medicæ,
 cujus usum a Dæmonibus edoctus sit Salomo: & nonnullas incan-
 tationum species Salomoni attribuunt Judæi. Denique vermicu-
 lum שמיר, a Diabolis Salomoni traditum, ut vel durissimas pe-
 tras nullo negotio confringeret, quis ignorat? Atque ita finem
 hinc imponimus, quæ extendere singula studiorum Academico-
 rum ratio non permittit. Quæ vero succisivis horis adnotata huc
 contulimus, benigno, velim, animo Lector interpretetur.*

S U F F I X A.

1. **P**atres sub V. T. plenariam & perfectam habuerunt peccato-
 rum remissionem.
2. Quare inutilis est ἀφέσις & παρέσις hac parte distinctio.
3. Christus uti Expromissor sub V. T. considerandus est.
4. Hinc, Patres non fuisse sub reatu, ira Dei, servitute, manife-
 stum est.
5. In Epistolis Paulinis passim oppositionem inter vetus & N.
 Testamentum institui falsum est, cum potius de causa ju-
 stitia Apostolus agat.
6. Quin isthac methodo Theologorum argumenta contra justitia-
 rios debilitantur.

Ceterum,

ANNEXA nuper ante meridiem defensa
 nunc quoque tubimus.

FINIS.

DOCTISSIMO JUVENI
D. ADRIANO REELAND.

PHILOS. CANDID.

Cum de Consensu Mohammedanismi & Judaismi disputaret.

يا ايها صاحبي قد كنت في رشد
 اظهرت من قولك ما اعجب البلد
 يا ليت قصيدتي من اوجب شاعر
 ما كان ما كان قد من مجدك عود
 ما كان الاسلاما ما كان اليهودية
 علمت في عزمك المحمود ذي عهد
 اليوم حركت ما قد كان في الاول
 مجهول مقبور في استر الابد
 البعض قد كدر في الاعين الطاهرة
 والمسلم شارب من ما من صدر
 فبي في الكان امي من هاشم
 ما كان في صدرك ما كان من صدر
 زقوم قد كانت يا ضال طعامك
 وسربك السايغ من عين لا برد
 وانت يا صاحبي ما اكرم فضلك
 اجبت من لعنة وكنت في صدر

Amico suo cecinit

HENRICUS SIKE.